

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXVIII

CELOVEC, PETEK, 11. MAREC 1983

ŠTEV. 10 (2113)

OB MEDNARODNEM DNEVU ŽENA:

Med slovenskimi ženami raste samozavest

S svojim občnim zborom 8. marca so se slovenske žene na Koroškem vključile v praznovanje mednarodnega dneva žena, ki ga v zadnjih letih v javnosti vedno bolj upoštevajo. Občni zbor Zveze slovenskih žena je letos potekal v spominu 40-letnice ustanovitve te ženske organizacije, hkrati pa je bil zrealo tega, da tudi med slovenskimi ženami raste ženska samozavest in zahteva po tem, da se je treba spoprijeti z današnjimi specifičnimi problemi ženske.

v naših krajih, kjer celo moški težko dobijo delovna mesta, ženska mnogo-krat prisiljena ostati doma.

Svoje pozdrave in čestitke so občnemu zboru žena prinesle tudi predstavnice ženske organizacije iz tovarne Tekstilindus iz Kranja, predstavnik mestne konference Maribor in družbenopolitičnih organizacij Jesenice, podpredsednica republiške konference SZDL Slovenije Tilka Blaha. Za Zvezo demokratičnih žena je spregovorila Maria Kranzl, ki je poudarila pravico otrok do vzgoje v materinem jeziku, v tej zvezi pa se je izpovedala za to, da morajo prevzeti dolžnosti pri vzgoji tudi moški in družba, kar seveda vključuje, da morajo biti javni otroški vrtci na južnem Koroškem dvojezični, hkrati pa to pomaga ženski, da se lahko bolje vključuje v družbeno dogajanje.

Proti zapostavljanju ženske pri izobraževanju in proti raznim predsodkom na tem področju se je izpovedal predsednik ZSO Feliks Wieser, ki je poudaril, da v trenutni narodnopolitični situaciji odvisi vsako izboljšanje položaja predvsem od nas samih. Kritiziral pa je tudi avstrijske stranke, katerih zanimanje za nas raste žal le pred volitvami.

V diskusiji so ženske med drugim kritizirale stanje v otroških vrtcih, tako je neka zaskrbljena mati dejala, da otrok po treh mesecih obiska nemškega vrtca doma ni bil več pripravljen govoriti slovensko! Poleg poziva, naj se predvsem v družinah govori slovensko, so žene iz Pliberka zahtevale konkretne korake za brezposelne ženske v Pliberškem okraju, druge pa so spet opozorile na brezpravno stanje marsikatere ženske, ki jo moški zapusti.

Občni zbor, katerega se je med drugim udeležil tudi generalni konzul SFRJ v Celovcu Marko Kržišnik s soprogo, je ponovno soglasno izvolil za predsednico Mileno Gröblacher, Lojzko Boštjančič in Bredo Sadolšek za podpredsednici, za tajnico Ančko Kokot (namestnica Marija Jurič), za blagajničarko Miro Prušnik. Dosedanja podpredsednica Heleno Kuchar, ki je zaradi bolezni odložila funkcijo, pa je občni zbor izvolil za častno članico glavnega odbora. V razširjeni odbor so žene izvolile še 26 zastopnic iz vseh važnejših krajev južne Koroške.

ditve naroda, v zvezi z današnjim delovanjem pa je predsednica menila, da „uspeh zabeležimo le tam, kjer se združeno dela na kulturnem in narodno-političnem področju.“ Ob velikem doprinosu žena v društvenem delovanju, pa je pozvala tovarišica Gröblacher ženske, naj se še bolj vključujejo v odbore narodnih in političnih organizacij, pokazale naj bi pa tudi več poguma pri prevzemanju odgovornosti.

Kot že v prejšnjih letih se je ženska organizacija bavila v prvi vrsti z mladinskimi, šolskimi in izobraževalnimi problemi. Zato je Gröblacher poudarila potrebo po uveljavitvi slovenske žene v javnih otroških vrtcih na južnem Koroškem, ženske pa je pozvala, naj se še bolj trudijo za prijave k dvojezičnemu pouku, odločno pa je podprla zahtevo osrednjih organizacij po trgovski akademiji.

V svojem prispevku se je odbornica ZSZ, Marija Jurič, bavila predvsem s problemi zaposlenih oz. nezaposlenih žena ter o stereotipnih predstavah o vlogi žene v družbi. Ožigosala je dejstvo, da ženske povprečno zaslužijo tretjino manj kot moški, opozorila pa je tudi na dejstvo, da je

5. zimski pohod „Arihova peč“

Minulo nedeljo so v spomin na partizanske borce in aktiviste, padle 9. februarja 1945, Slovenska športna zveza, Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Sentjakobu v Rožu in Slovensko planinsko društvo Celovec, izvedli peti zimski pohod Arihova peč. Prireditev je obsegala tri dele: spominsko svečanost, smučarski tek in pohod mimo nekdanjega partizanskega bunkerja na Bleščečo in nazaj. Skupno se je tega že tradicionalnega pohoda letos udeležilo rekordno število ljudi, kar je prepričljiv dokaz, kako privlačna je ta največja zimsko športna prireditev koroških Slovencev, ki ima tudi mednarodni značaj.

Kot prejšnja leta je prvo nagrado spet prispeval Slovenski vestnik in hkrati imel pokroviteljstvo nad prireditvijo. Podrobnejše poročilo objavljamo na 4. strani.

Premik na desno pri volitvah v Nemčiji in Franciji

Pri nedeljskih volitvah v ZR Nemčiji in v Franciji so se volilci odločili proti socialdemokratskim strankam in dali večino krščanskim demokratom oz. sredinsko-desničarskemu bloku. Predvsem izid volitev v ZR Nemčiji je v evropskem kot tudi v svetovnem merilu premaknil politična razmerja, saj predvsem kapitalistično gospodarstvo s simpatijami zasleduje volilni izid. To se zrealo tudi v močnem naraščanju vrednosti marke, kot tudi v padcu francoskega franka.

Po razpadu socialnodemokratske-liberalne koalicije je šlo pri nemških volitvah predvsem za to, ali bodo dali volilci eni izmed velikih strank tisto moč, da bo z večino brez večjih političnih težav opravljala vladne posle. Prenetljivo jasno so se nemški volilci odločili za krščanske demokrate. CDU/CSU je povečala svoj delež glasov za 4,5% na 48,8%. Skupno s FDP, ki je močno zgubila, imajo 55,7% glasov. Močno poražena je bila socialnodemokratska stranka (-4,7%), ki ima sedaj 38,2% glasov. Za krščanske demokrate je tokratni izid volitev drugi najboljši rezultat po zmagi Adenauerja leta 1957. Socialdemokrati pa so s tem porazom

padli daleč nazaj in prav gotovo si bodo morali na novo premisliti svojo politiko. Strah pred brezposelnostjo in drugi gospodarski problemi so bili odločilni za volilce, teh vprašanj niso več zaupali SPD, kot je to bilo še pred tremi leti, bolj verjeli so krščanskim socialcem, ki so obljubljali nov razvoj gospodarstva. Kljub napovedi, da bodo na socialnem področju Nemci verjetno nazadovale, je dala večina volilcev svoj glas konservativnim strankam.

Ta odločitev nemških volilcev hkrati pomeni, da so se odločili tudi za postavitev novih atomskih raket, kar daje Kehlvi Nemčiji novo težo med zahodnimi zavezniki. Prav gotovo spravlja to v hude težave tudi socialdemokratsko stranko, ki odklanja postavitev novih raket, ki pa v bodočnosti gotovo ne bo tako odločno nastopala v vprašanju razorožitve, kot zeleni, ki so že napovedali boj proti novim raketam in to z vsemi legalnimi sredstvi.

Največje politične premike so doživela velika mesta in trdnjave socialdemokratov v industrijskih središčih. Krščanski demokrati so pridobili predvsem v prejšnjih trdnjavah SPD, in tudi zeleni so dobili največ glasov v velikih mestih in univerzitetnih središčih. Predvsem značilno pa je tudi dejstvo, da so izgubljale vse stranke prav v okrajih raznih vedilnih politikov.

Na upravnih volitvah v Franciji pa se je socialistični vladi Mitteranda zgodilo nekaj podobnega kot tudi že prejšnjim vladam. Volilci so te upravne volitve izrabili za protest proti obstoječim gospodarskim težavam, kot so to velika inflacija, brezposelnost in veliki zunanjetrgovinski primanjkljaj. Pod temi pogoji bo socialistična vlada verjetno še težje izpolnjevala svoje obljube, npr. ustvaritev novih delovnih mest.

PREBERITE

Mladina Slovenije
in Hrvatske podpira
gradnjo doma str. 2

Dnevi slovenskaga
filma na Koroškem str. 3

Iz Železne Kaple str. 4

Rožanski izobraževalni teden str. 5

Skoki: Zahomčan
koroški prvak str. 8

Mednarodni dan žena

V ŽELEZNI KAPLI ...

Tudi Železna Kapla je bila zadnja nedeljo popolnoma v znamenju 8. marca — mednarodnega dneva žena. Okoli 180 žensk se je zbralo v hotelu Obir, kjer je zbranim spregovorila o pomenu praznika, o vlogi žene v sodobni družbi in o potrebnem prizadevanju za žensko enakopravnost odbornica Zveze slovenskih žena Marija Jurič. V svojem govoru se je spomnila tudi pričetkov praznovanja 8. marca med slovenskimi ženami. Predsednica ZSZ Milena Gröblacher pa je svoja izvajanja osredotočila na vlogo slovenske žene in poudarila njen doprinos v kulturno-političnem delu. Pozvala pa je ljudi tudi, naj prijavijo svojo študirajočo in vajiško mladino v novi dijaški dom.

V kulturnem sporedu so žene same ponovile vesel prizor „Čašica kave“, moški zbor SPD „Zarja“, lovski zbor iz Železne Kaple in ansambel Korenika pa so oblikovali ostali kulturni program. S krajšimi govori in z ve-

selo družabnostjo pa so žene v Železni Kapli zaključile svoj praznik.

... IN MED ŠTUDENTKAMI
NA DUNAJU

Tudi slovenske študentke in študentje na Dunaju so se bavili ob 8. marca z vprašanji ženske. Iz poročila, ki ga nam je posredovala Sonja Kölich, povzemamo nekaj misli, ki danes zanimajo slovenske študentke in študente na Dunaju.

Študentke in študentje niso samo aktivni v antifašističnem in mirovnem gibanju, mnenja so tudi, da so ideje proti diskriminaciji, neenakopravnosti in izkoriščanju ženske danes zelo aktualne. Saj se z gospodarskimi problemi in naraščajočo brezposelnostjo spet poraja trend, poslati žensko domov za ognjišče. O dejstvu, da so v času gospodarskih težav stradale predvsem ženske, je dokazovalo tudi dia-predavanje Marie Laudischer-Grubauer, članice Zveze demokratičnih žena. Govorila je o začetkih ženskega gibanja, ki so mnogo

starejši kot nam učeni možje-zgodovinarji o tem pričajo. Tudi v učbenikih so le diskretni podatki o vstajah sužinj, kmtic o zatiranju „čarovnic“ in ženskem bataljonu v času francoske revolucije. Organizirani upor tovarniških delavk zoper nečloveške pogoje v tovarnah ZDA okoli leta 1870 je bil sicer krvavo poteptan, vendar je bil važen korak naprej v ženskem gibanju. Razvoj je šel naprej preko zgodovinsko pomembne vstaje ruskih delavk leta 1917 v Leningradu in nesebične antifašistične dejavnosti žensk med drugo svetovno vojno do današnjega dne.

Klub slovenskih študentov na Dunaju je podprl tudi dunajsko demonstracijo žena 8. marca, kjer so zahtevale enakopravno zaposlitev, izobrazbo in plačo za ženske, možnost samoodločevanja glede rojstva otrok, prepoved nasilja v zakonu in ukinitvev oboroževalnega boja, protestirali pa so tudi proti postavitvi atomskih raket v Evropi.

Mladina Slovenije in Hrvaške bo podpirala izgradnjo novega doma

V okviru rednih delovnih stikov so se zadnje soboto na Koroškem srečali zastopniki mladine Slovenije in Hrvaške ter Zveze slovenske mladine na Koroškem, srečanja sta se udeležila tudi dva zastopnika Hrvaškega akademskega kluba. V ospredju tega srečanja je stala podpora mladine Slovenije in Hrvaške pri izgradnji novega dijaškega doma in mladinskega doma slovenskega šolskega društva v Celovcu in drugi projekti konkretnega sodelovanja.

Delegacija Republiške konference ZSM Slovenije, RK ZSM Hrvaške in HAK so si med drugim ogledali tudi gradbišče novega dijaškega doma blizu slovenske gimnazije. Predsednik šolskega društva dipl. inž. Franci Einspieler jim je na licu mesta predstavil funkcionalnost dijaškega doma. Že prej, na sedežu ZSO v Celovcu, pa jim je govoril tudi o zgodovini šolskega društva, ter obstoječega dijaškega doma v Tarviserstrasse, predvsem pa o potrebi izgradnje novega dijaškega in mladinskega projekta ter o delu na predšolskem vzgojnem področju.

Zastopniki mladine iz Slovenije in Hrvaške so obljubili podporo v zvezi z opremo mladinskih prostorov dijaškega doma, prav tako pa so se v daljši diskusiji s člani Zveze slovenske mladine obvezali, da bodo še naprej podprli izgradnjo Peršmanove domačije. Po obnovi celotnega poslopja in ureditvi muzeja NOB, je sedaj na vrsti ureditev notranjosti, ki naj bi služila mladinske in tudi planinske delovanju. Do konca letošnjega leta naj bi bila dokončana tudi ta dela. Razgovor je tekkel tudi o podpori za

opremljanje klubskih prostorov krajevnega združenja ZSM Škocijan, ki so v kulturnem domu „Danica“ v Sentprimozu. Zastopniki mladinskih organizacij pa so se zmenili tudi za t. i. „tabor narodnosti“, na katerem se naj bi srečali predvsem člani mladinskih organizacij narodnosti.

Z zastopniki gradiščanskih Hrva-

to so se predstavniki ZSM zmenili, da bo v bodoče prišlo do pogostejših stikov s slovensko in hrvaško mladino. V okviru tega srečanja je predsednik ZSO, Feliks Wieser predstavil mladinskim predstavnikom trenutno narodnostno situacijo na Koroškem, delegacija pa si je v Lepeni ogledala tudi Peršmanovo domačijo in muzej NOB.

Delegacija si je ogledala tudi gradbišče novega doma

„Gost 83“ v Celovcu

15. strokovni sejem gastronomije in turizma

Na celovškem sejmišču bo v času od 19. do 24. marca prirejen 15. strokovni sejem gastronomije in turizma. Na letošnji prireditvi, ki je bolj znana pod imenom „Gost 83“, bo sodelovalo 325 neposrednih razstavljalcev, ki bodo zastopali skupno 810 podjetij iz vseh zveznih dežel Avstrije ter iz 24 tujih držav; poleg tega pa bo v sejmskih dneh „aktivnih“ še okoli 100 oseb v okviru mednarodne „parade sladokuscev“.

Ze teh nekaj podatkov kaže, da bo sejmska prireditev v Celovcu tudi letos zelo obširno in izčrpno predstavila vse tisto, kar je neposredno povezano s tako važnima področjema gospodarstva, kot sta gastronomija in turizem. Pri tem bo posebno težišče predstavljala kuhinja, se pravi, da se bo obiskovalec sejma lahko seznanil z najrazličnejšimi možnostmi urejanja in opremljanja kuhinj, spoznal bo obratovanje sodobno urejenih kuhinj ter se prepričal o raznolikosti in kvaliteti današnjih kuharskih dosežkov.

Pri že omenjeni mednarodni paradi sladokuscev bo letos sodelovalo 13 moštev iz 11 držav — pravi mojstri kuharske umetnosti, ki bodo na sejmišču samem in v nekaterih celovških gostiščih predstavili izdelke svojega znanja. V okviru sejmske prireditve se bodo zvrstili: mednarodna razstava mrzlih plošč, obsežna ponudba toplih jedi s specialitetami iz različnih držav in tekmovanja natararjev, barskih točajev ter konditeorjev. „Mednarodna restavracija“ pa se imenuje tekmovanje kuharjev, pri katerem bodo tokrat sodelovala izbrana moštva iz Avstrije, Jugoslavije, Madžarske, Češkoslovaške, Danske, Kanade, Japonske, Združenih držav Amerike, Luksemburške, Južne Tirolske in Nemčije. Sodelujoča moštva se bodo ob desetletnici obstoja „Kluba

20 let obstoja in dela Dokumentacijskega arhiva avstrijskega odpora

Naj bo kar na začetku povedano: Če te ustanove ne bi bilo, bi bil glas in ugled Avstrije v mednarodni javnosti gotovo precej slabši in enostranski — za dobo nacistične zasedbe bi jo poznali samo kot Ostmarko, njene prebivalce pa kot lojalne podanike Hitlerjevega rajha; šele Dokumentacijski arhiv avstrijskega odpora je v dvajsetih letih delovanja s podrobnim znanstvenim delom zgradil podobo druge, protifašistične Avstrije in osvetlil delež, ki so ga njeni patrioti doprinesli v borbi proti fašizmu.

Ta ustanova je pred nedavnim v okviru posebne slovesnosti praznovala dvajsetletnico svojega obstoja in dela; in v istih dneh je obhajal svoj 60-letni življenjski jubilej ustanovitelj in znanstveni vodja ustanove dr. Herbert Steiner — torej vzroka dovolj za prisočno praznovanje v krogu ljudi, ki se tudi danes v besedi in dejanju priznavajo k načelom in tradiciji protifa-

sističnega boja. Med temi smo brez dvoma tudi koroški Slovenci, ki smo prav v Dokumentacijskem arhivu avstrijskega odpora našli ustanovo, katera dosledno priznava in upošteva naše trpljenje in naš boj v času nacističnega nasilja ter vsestransko podpira tudi naša današnja prizadevanja za uresničitev enakopravnosti v smislu člena 7 avstrijske državne pogodbe. Spomnimo se samo znane publikacije o desničarskem ekstremizmu v Avstriji, ki je kljub besnemu nasprotovanju in celo sodnemu preganjanju s strani nepopoljšljivih nemških nacionalistov doživela že pet naklad; z njo je Dokumentacijski arhiv avstrijskega odpora ustvaril neprecenljivo in znanstveno podkrepjeno podlago za današnji boj proti najrazličnejšim pojavom neonacizma ter rasnega in narodnostnega kujskanja.

Oba jubileja sta bila ustrezno obeležena v obsežni, vsebinsko izredno bogati in tudi okusno opremljeni slavnostni publikaciji, ki sta jo izdala Helmut Konrad in Wolfgang Neugebauer pod naslovom „Delavsko gibanje — fašizem — narodna zavest“. Na 500 straneh je objavljena dolga vrsta prispevkov domačih in inozemskih avtorjev, ki razpravljajo o zgodovini delavskega gibanja, o raznih pojavih fašizma, o odporu, o avstrijskih antifašistih v pregnanstvu, o narodni zavesti, manjšinah in premagovanju preteklosti ter za zaključek še posebej o obeh jubilejih. V poglavju o odporu sta objavljena tudi prispevka dveh Slovencev: France Klopčič, zgodovinar in sodelavec marksističnega centra pri CK ZKS v Ljubljani, piše o avstrijski odporiški skupini okoli lista „Die Wahrheit“, Marjan B. Šturm, sodelavec Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu pa razpravlja o idološkem in političnem profilu religioznih socialistov v slovenski Osvobodilni fronti.

V ta okvir pa spada tudi še druga publikacija, ki je bila predstavljena: Herbert Steiner in Maria Sporrer sta izdala v knjižni obliki pogovor z znano socialistično funkcionarko Roso Jochmann, ki se med drugim spominja svojih doživetij v nacističnem koncentracijskem taborišču Ravensbrück in kot prepričana antifašistka tudi danes dela na tem, da takratni zločini nikdar ne bodo pozabljeni.

Obvestilo Slov. šolskega društva o novem domu

[Mikschallee—Hindenbergstrasse]

- Dom bomo odprli s pričetkom šolskega leta 1983/1984
- Dom je sodobno urejen — dvo- in triposteljne sobe s prho in straniščem ter z mestom za individualno učenje
- Dom stoji v neposredni bližini Zvezne gimnazije za Slovence
- Vzgojne skupine bodo štele med 12 in 18 gojencev. Vsaka skupina ima svojo učilnico in prostor za tiho učenje
- V vsakem nadstropju je vzgojiteljska soba za oddelčne vzgojitelje
- Gojenci bodo dobivali strokovno pomoč pri učenju
- Sodobna telovadnica z možnostmi za vse dvoranske športne panoge
- Klubski prostor
- Samopostrežna kuhinja
- Poldnevno bivanje za dijake, ki odhajajo zvečer domov (kosilo, pomoč pri učenju, vzdrževalnina šil 700.—)
- Mesečna vzdrževalnina šil. 1.800.—
- Sprejemamo dijake Zvezne gimnazije za Slovence in vseh splošno-izobraževalnih in poklicnoizobraževalnih srednjih in višjih šol, študente ter vajence.

Prijave sprejema Dijaški dom, Tarviserstr. 16, 9020 Celovec (tel. 51 36 74)

Prejšnji petek je bila v dunajskem parlamentu spominska seja, posvečena dogodkom, ki so sicer že petdeset let nazaj, vendar slej ko prej vznemirjajo avstrijske demokrate. In dogodki pred 50 leti so tudi dejansko spomina vredni, saj je bila marca 1933 pokopana mlada avstrijska demokracija s tem, da so krščanski socialci izključili parlament. Tega zgodovinskega dejstva ne morejo prikriti tudi najlepši slavnostni govori, ki so jih ob tej priložnosti imeli kancler Kreisky, predsednik parlamenta Benya in drugi predsednik parlamenta Minkowitsch, ki so se vidno trudili, da bi takratne dogodke omalovaževali, čemur se je pridružil tudi velik del avstrijskega tiska.

To, kar se je dogajalo pred 50 leti, je zgodovinsko znano: ko so predsedniki parlamenta pri nekem važnem glasovanju odložili predsedstvo, da bi svojim strankam s tem zagotovili večino, je nastalo zmešnjavo izkoristil takratni kancler Dollfuss, ki je parlament enostavno razpustil in uvedel totalitarne režim, ki je v zgodovini znan kot „avstrofašizem“. Sledila je prepoved političnih strank, ki je najprej zadela komuniste, nato socialdemokrate in končno tudi še nacionaliste. Tako leta 1938, ko so Hitlerjeve čete vkorakale v Avstrijo, ni bilo več nobene organizirane sile, ki bi se temu lahko zoperstavila — puč krščanskosocialnega kanclerja je torej v daljši konsekvenci privedel neposredno do mirne zasedbe Avstrije po nacistični Nemčiji.

Vsa ta zgodovinska dejstva so znana; znano je tudi, da se nasilje nad naprednimi in demo-

kratičnimi silami ni začelo šele s priključitvijo Avstrije k Nemčiji, temveč že z odpravo demokracije leta 1933 in 1934. Zato je prav, da se uradna Avstrija spominja takih obletic — toda kako se to dogaja? Ljudska stranka prvotno sploh ni bila za to, da bi prišlo do spominske seje v parlamentu; očitno se še preveč čuti povezano s tistim, kar je pred 50 leti za-

Nerazumljive ocene dogodkov ki so pred 50 leti zrušili avstrijsko demokracijo

šel eden njenih duhovnih očetov, namreč Dollfuss. Šele ko je Kreisky zagotovil, da ne bo prišlo do izpadov proti bivšim krščanskim socialcem in da bo lahko spregovoril tudi predstavnik ÖVP Minkowitsch, je ljudska stranka — čeprav z mešanimi občutki — le pristala na slovesnost.

Toda strah ljudske stranke je bil odveč. To, kar sta povedala Kreisky in Benya (od Minkowitscha kaj drugega ni bilo pričakovati), je bila naravnost žalitev tistih delavcev, ki so v letih 1933 in 1934 postali žrtve nedemokratičnega režima; bilo je potvarjanje zgodovine, ki smo ga sicer vajeni le z druge strani. Sredi volilnega boja sta se pač hotela izkazati kot „državnika“, ki stojita nad stvarjo. Ne eden ne drugi od obeh socialdemokratskih predstavnikov, ki sta govorila v parlamentu, se ni upal

nedvoumno opozoriti na zgodovinsko dejstvo, da so bili klerikalizem in konservativne sile grobar avstrijske demokracije; namesto tega sta govorila o „tragični radikalizaciji“ množic, ki da je bila takrat odgovorna za avstrijsko katastrofo. Benya kot predsednik sindikatov je celo dejal, da je bila glavna krivda za nastop avstrofašizma v dejstvu, da se glasovi v par-

lamentu niso razlikovali od glasov ceste — se pravi, da so socialdemokratski poslanci, ki so takrat vsaj še verbalno zastopali interese delavcev in svojih volilcev, zaradi svojega obnašanja sokrivi za pojav avstrofašizma. Spričo številnih žrtev, ki so jih terjali februarjski boji leta 1934, je to pravi cinizem! Kreisky pa je kot učitelj naroda „sine ira et studio“ (prevedeno to pomeni: brez jeze in naklonjenosti, torej nepristransko — op. ured.), kot se je izrazil, odkril pomanjkljivosti v oceni položaja, ki sta jih takrat menda zakrivila Otto Bauer in Karl Renner. Četudi so take pomanjkljivosti dejansko obstajale, danes gotovo ni na mestu — zlasti ne v takem okviru — da bi Bauerju in Rennerju, ali pa socialdemokratskim poslancem očitali soodgovornost pri februarjskem puču ter množico obtoževali „radikalizma“ prav social-

demokrati, ki so bili poleg komunistov glavna žrtev avstrofašizma.

Tako bi vsaj mislil trezen človek. Pa le ni tako. Tudi posamezni vodilni avstrijski socialdemokrati so torej danes že mnenja, da je bila takrat sokriva tudi SPÖ. Ker pa ni mogoče verjeti, da zgodovine avstrijskega delavskega gibanja ne bi poznali, ostane le možnost, da zgodovino hote potvarjati — ker se bojijo ponovnega razmaha delavskega gibanja, ker se bojijo „radikalizacije“ množic, ker hočejo konsenz s konservativnimi silami, ker jim je socialno partnerstvo zlato tele, kateremu žrtvujejo ne samo prepričanje pošteni socialdemokratov, temveč tudi sleherno dostojanstvo do zgodovine tistega gibanja, iz katerega izhajajo. Četudi drži, da je Otto Bauer v tistih usodnih dneh že stal na napačni strani in je delal napako za napako — vsaj toliko pošten in dosleden je bil, da je svoje napake priznal in izjavil, da bi samo hitrejša „radikalizacija“ množic morda še rešila demokracijo. Danes pa vodilni predstavniki socialne demokracije trdijo, da so bili socialdemokratski delavci vsaj sokrivi na tedanjem strmoglavljenju demokracije (lahko bi vzkliknili s Cicerom: o tempora, o mores — kakšni časi, kakšne pravili!).

O ljudski stranki pa v tej zvezi sploh ni treba govoriti: v sobi, kjer se sestaja najvišje vodstvo te stranke, slej ko prej visi slika Dollfussa, „očeta“ avstrofašizma, ki je pomoril nestete delavce, ki so pod zastavami komunistov in socialdemokratov žrtvovali svoje življenje za avstrijsko demokracijo.

OD 22. DO 25. MARCA 1983:

Dnevi slov. filma na Koroškem

Slovenska prosvetna zveza skupaj s krajevnimi društvi po daljšem premoru spet vabi na slovenske filmske predstave. Tokrat bodo predstave potekale pod naslovom Dnevi slovenskega filma, ki bodo v času od 22. do 25. marca 1983. Predstave bodo v kinodvoranah na Čajni, v Šentjakobu v Rožu in v Burgkino v Velikovcu. Šlo bo za štiri slovenske filme, posnete po literarnih predlogah znanih slovenskih pisateljev Josipa Jurčiča, Cirila Kosmača, Josipa Vandota in zgodovinskih virih. Torej bodo naši rojaki lahko videli sledeče filme: Tistega lepega dne, Deseti brat, Pustota in Kekec.

Ljubiteljem slovenske filmske umetnosti že zdaj posredujemo kratko vsebino posameznih filmov, da bo potem gledanje tem večji užitek.

Film DESETI BRAT je posnet po istoimenskem, prvem slovenskem romanu, ki ga je napisal Josip Jurčič. Zgodba pripoveduje nenavadne, skrivnostne dogodke v letu 1840, vendar se izkažejo kot popolnoma realistično iskanje sreče, ki

ko izve, da so neka pisma, ki jih je deseti brat počasi prodajal njemu, prišla v druge roke in bi se dalo razkriti, da je oče desetega brata — morilec. Deseti brat pa je ubit v spopadu s svojim polbratom.

Film Deseti brat je režiral Vojko

deli drug za drugega. Dvakratni vdovec Štefuc izve, da nameravajo poročiti Benčanovo Zanico, sestro njegovih bivših dveh žena z Ludvikom. Štefuc prične rogoviliti po vasi. Prepira se z Zaničino materjo in župnikom ter ju prepričuje, da Zanica po vseh človeških postavah pripada njemu. Zaničin ženin Ludvik pa je tudi prava kmečka trma. Noče in noče se odpovedati ljubljeni Zanici, zato med njim in Štefucem pride do pretepa. Štefuc vrže Ludvika v reko, ker pa ta ne zna plavati ga mora Štefuc reševati. Še na svatbi se Štefuc ne pomiri in izzove pretep. Zanica rodi kmalu po poroki in ob tem srečnem dogodku se spori pomirijo in vas zaživi ponovno v svojem veselem in mirnem vsakdanu.

Scenarij za film sta po noveli Cirila Kosmača napisala Andrej Hieng in France Štiglic, slednji je film tudi režiral. V glavnih vlogah pa nastopajo Bert Sotlar, Duša Počkaj in Jože Zupan.

Dogajanje v celovečernem filmu PUSTOTA posega v začetek osemnajstega stoletja, v čas po kruto in krvavo zadušenem kmečkem puntu na Tirolskem 1713. leta. Grogovčeva družina, ki je v puntu izgubila vse razen življenja, mora v pregnanstvo. Kljub nečloveškemu trpljenju skoraj brezumno vztraja na novo pridobljenem koščku jalove zemlje na pustoti. Moč jim daje nagon po ohranitvi življenja in zakoreninjeno prepričanje, premagovanje vseh ovir, boj za obstoj in vera, da se življenje nikoli ne ustavi, bistvene vrednote življenja. Ta spoznanja izstopajo iz historičnih okvirov dogajanja v naš in vsakršen čas in so tudi poglavitna sporočila filma.

Film pustota je drama slovenskega kmeta-puntarja, poln subtilnih psiholoških razsežnosti. Z apokaliptično morijo je Grogovčeva družina potisnjena na rob smrti, pripoved pa se z njo dvigne v aktualno filozofsko metaforo, ki problematizira možnost človekove osamljenosti in pustote kot prostora življenja.

Film Pustota je režiral Jože Gale, za sceno sta poskrbela Niko Matul in Janez Kovič, v glavnih vlogah pa nastopajo Boris Juh, Lojze Rozman, Ivanka Mežan, Marijan Breclj, Andrej Kurent in drugi.

Mladinski film KEKEC tu ni treba posebej predstavljati, saj ga ljubitelji slovenske filmske umetnosti dobro poznajo. Prav na njihovo željo ga je SPZ spet vključila v spored tako da bo posebno mladina spet uživala ob Kekčevih pustolovščinah v hribih, kjer se spopade celo s strašnim Bedancem.

Kot znano je film Kekec posnet po pripovedki Josipa Vandota, ki opisuje življenje ljudi v lepem hribovitem svetu.

Je to mogoče?

Ob pripravah Dnevov slovenskega filma je SPZ skušala dobiti prostor tudi v dvorani „Haus der Heimat“ v Miklavčevem. Na tozadevno pismo, ki ga je SPZ naslovila na društvo, ki je lastnik imenovane dvorane, je prišel negativen odgovor, v katerem je utemeljeno, da v društvu ni bilo možno dobiti ustrezne večine.

Ob tem se samo lahko sprašujemo, ali je to mogoče? To pa predvsem zaradi tega, ker je SPZ pred leti v „Haus der Heimat“ v Miklavčevem lahko predvajala slovenske filme, zdaj po tolikih letih pa to naenkrat ni možno. Tu se res lahko vprašamo, kaj ima tak sklep skupnega s kulturo? Saj v bistvu gre samo za najem dvorane. Odgovora je pač treba iskati v protislovenski nastrojenosti društva „Haus der Heimat“ v Dobri vasi.

Slovenska kultura je ogrožena

Slovenci na Koroškem si pišejo našo zgodovino kot narodna manjšina s trdoživno in kontinuirano kulturno dejavnostjo. „Zatekli“ smo se v kulturno dejavnost, ker smo edino v kulturi videli možnost, da obranimo slovenski jezik na Koroškem. Predvsem v kulturni dejavnosti izražamo našo narodno zavest, našo voljo do obstoja kot narodna manjšina, skratka, kultura je za nas postal faktor, v katerem najbolj najdemo našo identiteto.

Toda ob bolj natančnem opazovanju naše kulturne situacije, pa se nam zastavljajo zelo zaskrbljujoča vprašanja.

Kulturno delovanje ni odvisno samo od idealizma in notranje nagnjenosti, h kulturnemu delu, temveč je pogojeno tudi socialno in gospodarsko. Velik problem postaja stalna migracija mladih ljudi s podeželja v mesta ali v večje, gospodarsko močnejše kraje. Zelo ogroženi so predvsem kraji, ki so zelo odročni, gorske vasi, kjer pa je slovenščina še zelo močno zasedrana, in ravno to so kraji, ki so za našo slovensko kulturo še zelo dragoceni. S tem, da se odseljujejo mladi ljudje, se tudi manjšajo možnosti za efektivno delo v domačem kulturnem društvu. Tako se tudi zmanjšuje slovenski potencial na podeželju. Niso redki primeri, da starši dajo študirat svoje otroke v upanju, da se bodo s poklicem zopet vrnil domov in nadaljevali s kulturnim delom, in na ta način ohranjali slovensko besedo med nami. Mnogi morajo pa razočarati spoznati, da se mnogo otrok predvsem akademikov ne vrne več domov. Nam se zdi ta proces čisto naraven saj je to splošni pojav, da tendirajo ljudje v mesta, ker je tam delo. Toda posledice te migracije s podeželja v mesta pa bodo lahko imele usodne posledice za razvoj slovenske kulture, s tem se ogroža njen obstoj. Zdi se mi da nevarnost tega problema vse premalo upoštevamo, če vzamemo dejstvo, da je največji del slovenske avtohtone kulture s podeželja ne pa iz mest. Z odseljevanjem s podeželja ne zamira samo kulturna dejavnost, temveč tudi vsakdanje uporabljane slovenskega jezika. Konkretno že eksistira

jo društva, da kulturno delo zaživi samo tedaj, če se vrnejo študentje domov na počitnice. Ta način dela je tudi izvor mnogih drugih problemov. Proces odtujevanja od domačega društva in s tem od domače kulture se pospešuje. Posledice pa so, da postane, kontinuirano delo v domačem društvu nemogoče.

Druga plat zvona pa je ta, da večina, ki se odseli v mesta, tam ne najde možnosti za kulturno delo, ker so pogoji za delo veliko težji. Na ta način se porazgubijo slovenski ljudje v mestih. Uporaba slovenskega jezika izumira v dnevnem pogovoru.

V bodoče se bodo morale osrednje kulturne organizacije več posvečati tudi tem problemom, morala se bo najti pot, da se bo ta proces zaustavil, ki zelo močno pospešuje tudi asimilacijo. Če ne

75 let
Slovenske
prosvetne
zveze

bo več ljudi, ki bodo uporabljali slovenski jezik dnevno v javnosti, potem je tudi boj za pravice odveč in brez pomena.

V bodoče se bomo morali pogosteje vprašati, kakšna so možna pota, da bo tudi v mestih, kamor se odseljuje vedno več slovenskih ljudi, zbudila potreba po slovenski kulturi? Da se bo razvila močnejša kulturna aktivnost. Aktivnosti katerih nosilci so tamkajšnji slovenski ljudje. In če konkretno vzamemo Celovec in dejstvo, da je ravno tu mnogo slovenskih ljudi, akademikov itd., potem lahko rečemo, da je glede slovenske kulture to mesto prav pusto in dolgočasno. In najno se pojavi vprašanje, koliko je slovenska kultura še zasedrana v naših ljudeh in, ali še obstaja potreba, da v kulturi izražamo to kar smo.

Marjan Čertov

MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA —

Slovenska filharmonija gostovala v Beljaku

V okviru sodelovanja med kulturnim domom Ivan Cankar in mestom Beljak oz. Koroško in Slovenijo je prejšnji četrtek v Kongresni hiši v Beljaku gostovala Slovenska filharmonija. Pod vodstvom Miltiadesa Caridis je orkester izvajal dela Mauricea Ravela in Franza Schuberta. Kot solist je nastopal pianist Aci Bertoncelj, ki je požel izredno velik uspeh.

Gostovanje Slovenske filharmonije je bilo v Beljaku zelo uspešno, saj je bil obisk izredno dober — številni obiskovalci so dvorano napolnili do kraja, med njimi so seveda bili tudi najvišji predstavniki kulturnega življenja mesta Beljak ter predstavniki generalnega konzulata in slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Slovenska prosvetna zveza in Dom umetnikov v Celovcu
vabita na

likovno razstavo

na kateri sodelujejo likovni umetniki
LUCIJAN BRATUŠ, BORIS JESI, METKA, KRAŠOVEC,
JAŽE SPACAL, BRANKO SUHY in GORAZD ŠEFRAN.

Razstava bo odprta od 17. marca do 7. aprila 1983 od ponedeljka do petka v času od 11. do 13. in od 16. do 19. ure.
Na dan otvoritve dne 17. marca 1983 bo ob 16. uri diskusija o

AKTUALNIH TENDENCAH V LIKOVNI UMETNOSTI
NA KOROŠKEM IN V SLOVENIJI

Diskusija bo v veliki dvorani Doma umetnikov, uvodne besede pa bo spregovoril dir. Moderne galerije v Ljubljani Zoran Kržišnik.

Prisrčno vabljeni!

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
vabi na

seminar

ki bo v soboto in nedeljo 19. in 20. marca 1983 v prostorih bivše kmetijske šole v Podravljah s sledečim sporedom:

SOBOTA, 19. MARCA 1983

19.00 JOSIP VIDMAR: Problemi enotnega slovenskega kulturnega prostora

NEDELJA, 20. MARCA 1983

9.00 FRANCI ZWITTER ml.: Od odrske dejavnosti do ljudske pesmi (prezrež in ocena)

Po obeh referatih je na sporedu diskusija.

Prireditelj vabi na seminar prosvetaše krajevnih društev in vse, ki se zanimajo za to problematiko. Udeleženci seminarja se pri SPZ lahko prijavijo pisмено ali po telefonu (0 42 22) 32 5 94 ali 33 1 08.

O d b o r

Masovna udeležba na 5. zimskem pohodu Arihova peč

Nedeljskega 5. zimskega pohoda Arihova peč, v spomin na tragedijo pod Arihovo pečjo, februarja leta 1945, ko so nacisti na zverinski način pokončili 8 borcev za svobodo, se je letos udeležilo blizu 600 planincev in smučarjev, kar je sedaj največja udeležba na tovrstnih pohodih, ki jih skupno organizirajo Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Sentiakobu v Rožu, Slovenska športna zveza in Slovensko planinsko društvo Celovec.

Med številnimi udeleženci od tu in onstran Karavank, so bili tudi jugoslovanski konzul Alfonz Naberžnik z družino in vice-konzul Svetislav Popović, predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser; Bogdan Mohor-Ston, eden preživelih tedanje tragedije; nekdanji jugoslovanski konzul v Celovcu Peter Zupančič ter številni zastopniki naših narodnih organizacij in javnega življenja.

Kot po navadi sta v okviru te zim-

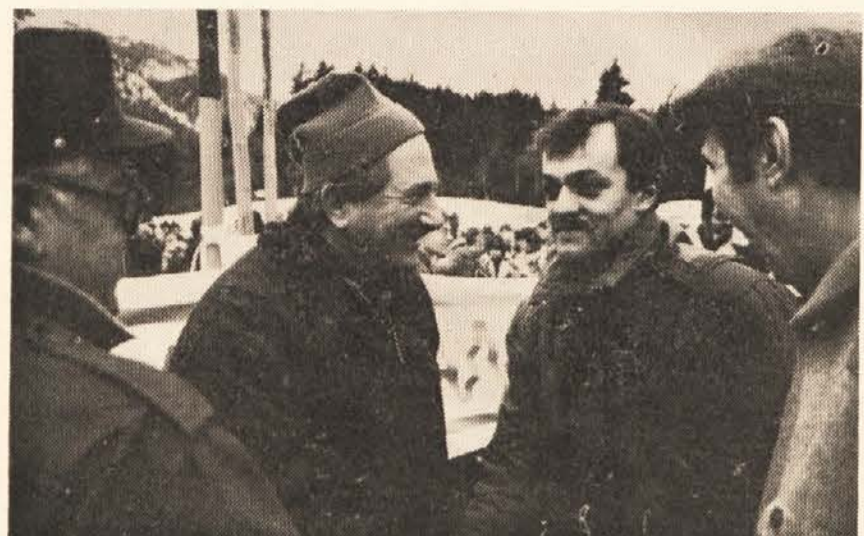
prva preplezala kranjska alpinista Jože Hobič in Marko Stremgelj in to v rekordnem času 35 minut. Zahodno ob steni spet strmo navzgor skozi ozka Humška vrata na Bleščečo, kjer je planinska koča in hkrati l. kontrolna točka. Od tam se pot prevesi navzdol na pol poti proti naselju Kopenje do Resmanove lovske koče (kontrolna točka 2) ter zavije nazaj proti vzhodu pod Humom in Arihovo pečjo k Polancu na Cemernici.

Od vračajočih pohodnikov, ki smo jih vprašali, kako se jim je dopadla smer pohoda, smo dobili samo pohvale. Podobno je bilo tudi s tekaško progo, o kateri so vidni tekači trdili, da je lepo speljana, vendar pa nekoliko zahtevna.

Kot vsa leta, tako je tudi letos imel pokroviteljstvo nad tem zimskim pohodom Arihova peč Slovenski vestnik, ki je posredoval tudi prvo nagrado — umetniško oblikovano spominsko plaketo (rezultate objavljamo na 8. strani). Pri pripravljanju športne prireditve v soboto so imeli naši organizatorji visok obisk v osebi dr. dr. Güntherja Nenninga, ki je v spremstvu šentjakobskih prosvetašev obiskal Cemernico in se tam pogovarjal z našimi športniki.

Letos je bila prvič podelitev zlatih značk, ki so jih prejeli samo tisti, ki so se udeležili vseh pet pohodov oziroma tekov. Teh dobitnikov zlate značke je bilo 15 (objavljeni na 8. strani). Kar se redkokedaj zgodi na kakšni prireditvi, se je zgodilo tokrat — zmanjkalo je namreč kolajn in diplom (ki jih prejme vsak, ki se udeleži pohoda). Obisk je bil namreč mnogo večji, kot so to organizatorji pričakovali, to naj ne bo v sramoto organizatorjem, nasprotno jim to štejemo celo v čast, da so res odlični organizatorji, da jim je uspelo spraviti na noge toliko ljudi.

Ob tej priložnosti v imenu organizatorjev zimskega pohoda Arihova peč izrekamo iskreno zahvalo vsem tistim (in teh je bilo mnogo, predvsem domačinom na Cemernici, v Lešah in v Sentiakobu), ki so kakorkoli prispevali, da je bil 5. pohod tako množičen in tudi tehnično tako dobro izveden. Posebna zahvala pa velja Polancu, ki je dal na razpolago svoje prostore in svet, podjetjem Elan na Brnci, tovarni celuloze Obir na Rebrci, Kristijanu Brezniku v Celovcu in Ivo Bokaliču v Sentiakobu v Rožu za njihove prispevke.

ske prireditve smučarski tek in pohod. Proga smučarskega teka za odrasle je bila dolga 8,5 km (dva kroga), za ženske in otroke pa polovico manj. Pohodniki pa so prehodili približno 10 km poti z višinsko razliko 360 metrov.

Start za tek in pohod je bil pri Polancu na Cemernici. Pred startom pa je bila še spominska svečanost v okviru katere je Jaža Rovšek orisal potek tragedije pod Arihovo pečjo, na katero danes spominjajo spominska plošča v planinski koči na Bleščeči in skromen lesen križ na kraju dejanja, globoko pod Arihovo pečjo, kjer je bil nekdanji partizanski bunker. Spominsko svečanost sta še popestrili z recitacijo Marica Hribernik in Erni Partl.

Smer pohoda je vodila tako kot prejšnja leta od Polanca na Cemernici do nekdanjega partizanskega bunkerja pod Arihovo pečjo, ker so sorodniki in prijatelji padlih borcev položili h križu venec. Od tam se pot strmo dvigne (zaravovana z vrvmi) na plato pod navpično 130 m visoko severno steno Arihove peči, ki sta jo pred leti

8. Rožanski izobraževalni teden

5.—13. marca 1983

Petek 11. marca ob 20.00 uri v ljudski šoli na Bistrici v Rožu
Podijska diskusija: „Dvojezičnost v otroških vrtcih“ Simona Rovšek, dr. Robert Saxer, Karel Smolle, dr. Günther Woschitz, dr. Franci Zwitter

Sobota 12. marca ob 14.30 uri v stari šoli v Bilčovsu
„Prišla bo pomlad...“ Lenčka Kupper bo skupno z otroci in starši pela in igrala
od 17.00 ure naprej pri Adamu v Svečah
Večer domačih jedil; pevsko-glasbeni okvir; zaključek

Iz Železne Kaple

Predavanje „Domača zdravila“ so organizirale kapelške žene skupno s Slovenskim prosvetnim društvom „Zarja“. Udeležilo se ga je preko 60 poslušalcev. Dr. Tomo Hribernik je s svojimi izvajanjmi uspešno pritegnil pozornost navzočih. Demonstrativno pa je prikazal tudi možnosti zdravljenja z domačimi zdravili in z bioenergijo. Gotovo bi take prireditve kazalo nadaljevati, saj bi sigurno privabljal tudi predavanja druge vsebine.

Izlet v Bad Kleinkirchheim je bil uspešen zato, ker se ga je udeležilo 20 ljudi, pa tudi zato, ker je krajevni odbor ZSZ z njim ponudil bolj redko vrst srečanja. Sicer v tujem turističnem kraju, pa vendar v domači družbi so udeleženci bili navdušeni nad možnostjo kopanja in smučanja. Sredi zime je seveda najbolj ugajala topla voda v „rimskem kopalnišču“, a tudi lepo vreme je svoje prispevalo k lepemu enodnevnemu izletu.

„LOVSKI ZBOR“ ZAPEL

Na vsakoletnem lovskem srečanju v hotelu Obir v Železni Kapli je po daljšem času spet zapel v domačem kraju lovski zbor; ki ga sedaj vodi Joško Wrulich.

Istočasno pa je bil to že 8. nastop na tej razstavi trofej. S slovenskima in nemško pesmijo je vidno in slšno izrazil svoj prispevek k dobremu sodelovanju med lovci občine obeh narodnosti. To dobro razumevanje je naglasil tudi vodja gojitvenega območja inž. A. Knafli, ki je v nemškem in slovenskem jeziku pozdravil okoli 200 navzočih lovcev ter celo vrsto gostov in funkcionarjev lovskih združenj. Nekateri teh — med njimi župan A. Juvan — so na zborovanju tudi spregovorili.

Nadaljnji kulturni okvir sta dala prireditvi MG Vellachal in Südkärntner Jagdhornbläsergruppe. Glavni del srečanja pa je bil posvečen pregledu in statistiki odstrela za leto 1982 ter diskusiji.

Tako je odstrel pri srnjadi bil opravljen 94-odstotno, pri jelenjadi pa 100-odstotno. Zanimiv bo tudi podatek, da je bilo uplenjenih 20 muflonov ter 7 divjih svinj. Skupna teža divjačine pa znaša preko 14.000 kilogramov. Lovci pa so razstavili preko 400 trofej.

Med ca. 150 kapelškimi lovci se eden lahko ponaša s svojevrstnim rekordom. Pepi Tomaschitz je namreč doslej ulovil že 197 (!) lisic.

UPRIZORITEV IGRE DIVJI LOVEC

S to igro za ljudske odre F. S. Finžgarja (izšla 1902) so se preteklo soboto predstavili v farni dvorani igralci z Jezerškega. Predstava je številnemu občinstvu brez dvoma zelo ugajala. Ljudska igra namreč prikazuje tragično ljubezensko zgodbo med divjim lovcom — vojaškim skrivavcem, ki je ušel iz avstrijske vojske, katere se je pod generalom Radeckim borila z Piemontezji pri Custozzi — in hčerjo bogatega župana. Čas dogajanja okoli leta 1850.

Jezerjani so z lepimi nošami, prikazom starih kmečkih opravil in običajev ter s svojim pristno jezerjskim narečjem krepko orisali takratno življenje gorenjske pokrajine in nje ljudi.

Vsi — večinoma mladi — igralci so se pod režijsko roko in sceno Saša Kumpa vidno potrudili, kot pomočnik režiserja in steber igralskega dogajanja na odru pa je posebej izstopal Tonček-Lojze Eržen.

Posebnost predstave Divjega lovca (že 6 po vrsti) pa je še v tem, da v igri skupno nastopajo igralci z Jezerškega in fantje pevci moškega zbora SPD „Zarja“ iz Železne Kaple. Tako skupna predstava doslej gotovo nima primere med društvi na Koroškem, pa tudi ne v Sloveniji.

O tem sodelovanju je v pozdravnih besedah povedal predsednik „Zarje“ Miha Travnik sledeče:

„Vse lanskoletne prireditve SPD „Zarja“ so potekale v znamenju 75-letnice društva, letošnje pa pričenjamo in bomo pripravljali v okviru 75-letnega jubileja naše osrednje kul-

turne organizacije Slovenske prosvetne zveze v Celovcu. Za „Zarjo“ pa je velikega pomena tudi leto 1960. Takrat so se namreč pod predsedništvom Petrom Kuharjem navezali prvi kulturni stiki z društvom na Jezerškem. Ta povezava — takrat pionirskega značaja — se sedaj razvija in sistematično pogloblja že 23 let. Preko nje pa je prišlo tudi do sodelovanja na drugih ravneh, navsezadnje tudi občinskih. V 23-letni dobi so se izmenjali številni obiski, tako da je zraslo med obema krajema resnično prijateljstvo.

Od prvih dni do danes sta za iniciativno pri tem sodelovanju in povezovanju torej za tesne kulturne stike zamejstva z matično domovino skrbeli Lojze Eržen in Petar Kuhar. Slednji je letos ob slovenskem kulturnem prazniku prejel zato Veliko Prešernovo plaketo Kulturne skupnosti mesta Kranj in mu k temu odlikovanju društveniki in domačini iskreno čestitamo.

Upamo, da se ta kulturna izmenjava z Jezerjskim ohrani tudi v bodoče, morda obnovi in razširi tudi še na druga področja.

Zelimo, da taka srečanja prispevajo k prijateljstvu rajakov z obeh strani meje. To je najbrž še večji dosežek, kot gledališki vrhunec.“

V nabito polni dvorani je predsednik pozdravil župana občine Železna Kapla/Bela Albina Juvana, oba podžupana in zastopnika LZ Gorenjsko tovariša Ravtnerja in Marenčiča.

V imenu Jezerjanov se je za lep sprejem in številen obisk zahvalil predsestnik Lojze Eržen.

M. T.

POPRAVEK

Primerila se nam je neljuba pomota, da smo v poročilu o mladinski reviji „Pokaži kaj znaš“ v Velikovicu prezrili Anico Valentinitš, ki je bila sokreatorica (poleg Danice Kežar) omenjene mladinske revije.

Tem potom to neljubo pomoto popravljamo v prepričanju, da nam Anica Valentinitš tega spodrsljaža ne bo zamerila.

Uredništvo

Alpski klub „Obir“ na Obirskem vabi na
PLESNI TEČAJ

v nedeljo 20. marca 1983 ob 14. uri v gostilni Srienec na Obirskem. Prijave so možne v nedeljo 13. in 20. marca, vedno od 10.30—12. ure v gostilni Srienec.

PREDAVANJE O OTROŠKIH BOLEZNIH

● v četrtek 17. 3. 1983, ob 20. uri v farni dvorani v Selah.
Prireditelj KPD „Planina“
● v petek 18. 3. 1983, ob 20. uri v farni dvorani v Šmihelu.
Prireditelj KPD Šmihel.
Predavatelj: dr. Matjaž Sienčnik

PIREDITVE

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na jubilejna koncerta

KOROŠKA POJE

ob 75-letnici ustanovitve Slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško
● v nedeljo 13. marca 1983, ob 14.30 uri v Domu glasbe v Celovcu
Nastopajo zbori iz Podjune in „Sentanelski pavri“ iz Slovenije
● v nedeljo 20. marca 1983, ob 14.30 uri v Delavski zbornici v Beljaku
Nastopajo zbori iz Roža in MePZ iz Doberdoba v Italiji.

Slovenska prosvetna zveza in Avstrijsko-jugoslovansko društvo vabita na obisk operne predstave W. A. Mozarta

ČAROBNA PIŠČAL

v ljubljanski operi.
Odhod z omnibusom v soboto 9. aprila 1983 — iz Beljaka ob 13. uri, iz Celovca ob 14. uri.
Med drugim je na sporedu tudi ogled Cankarjevega doma.
Cena: približno 200 šilingov (omnibus in vstopnina). Prijave so možne do 25. marca pri Slovenski prosvetni zvezi.

Slovensko prosvetno društvo „Biserinica“ v Celovcu vabi na ogled video-filma o

SLOVENSKI LITERATURI NA KOROŠKEM

v petek 18. marca 1983, ob 19. uri v dvorani studia ORF v Celovcu.

Slovensko prosvetno društvo „Obir“ na Obirskem in Krajevni odbor Zveze slovenskih žena Železna Kapla vabita na

ZDRAVNIŠKO PREDAVANJE

v sredo 16. marca 1983 ob 19. uri pri Kovaču na Obirskem.
Predava dr. Tomo Hribernik

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi turne smučarje na

IZLET NA MALO JEPO (1815 m)

v nedeljo 13. marca 1983
Zbirališče: ob 8. uri v Sentiakobu v Rožu (na trgu).

Farna mladina v Bilčovsu vabi na ogled filma

PASTIRCI

v nedeljo 20. 3. 1983, ob 14.30 uri v mežnariji v Bilčovsu.

SPD „Danica“ v Sentiakobu v Podjuni vabi na predstavitev ljudske igre

DIVJI LOVEC

v soboto 19. marca 1983 ob 20. uri v Kulturnem domu Danica v Sentiakobu.

Gostujejo igralci Kulturnega društva Jezerško. V njej nastopajo tudi člani moškega zbora SPD „Zarja“
Prisrčno vabljeni

Mladinska igra

GULIVER MED LUTKAMI

v soboto 12. 3. 1983, ob 16.30 uri v ljudski šoli v Vogrčah. Prireditelj: Farna mladina v Vogrčah
v soboto 12. 3. 1983, ob 15. uri v ljudski šoli pri Božjem grobu. Prireditelj: Katoliška mladina Pliberk-Zvabek-Suha

Gostuje lutkovna skupina KPD Šmihel

SPD „Edinost“ v Štebnu vabi na

FILMSKI VEČER

v petek 18. 3. 1983, ob 20. uri v gostilni Juena. Amaterski film bo predvajal Franc Krajger iz Štebna.

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli vabi na ljudsko igro

NEUPRAVIČENA URA

v soboto 12. 3. 1983, ob 20. uri v farni dvorani v Železni Kapli.

Kupimo borovo hlodovino
Žaga Trampusch Pliberk
Ponudbe pod telefonsko številko 0 42 35 - 22 22

PRIJAVI SE V NOVI DIJAŠKI DOM

Dijaki slovenske gimnazije in vseh splošnoizobraževalnih in poklicnoizobraževalnih srednjih in višjih šol, študentje in vajenci imajo možnost prijavit se v novi dijaški dom Slovenskega šolskega društva v Celovcu, ki ga bomo odprli prihodnje šolsko leto.

Prijave pisмено: Dijaški dom, Tarviser Straža 16, 9020 ali telefonsko: 0 42 22 / 51 36 74

JOŽEF OV SEJEM V BOROVLJAH

V ponedeljek 14. marca 1983 je v Borovljah na glavnem trgu znani Jožefov sejem (Josefmarkt).

POSOJILNICA ŽELEZNA KAPLA išče NAMEŠČENCA

za celodnevno nastavitvev.

Znanje obeh deželnih jezikov, odslužen vojaški rok. Absolventi trgovske šole - trgovske akademije - ABI-tečaja imajo prednost.

Interesenti naj pišejo na Posojilnico Železna Kapla 9135 Železna Kapla 67

Plača in vstop po dogovoru.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 10. marca 1983

Za 100 din dobite	19.00 šil.
Za 100 din plačate	24.00 šil.
Za 100 lir dobite	1.16 šil.
Za 100 lir plačate	1.25 šil.
Za 100 mark dobite	694.00 šil.
Za 100 mark plačate	710.30 šil.

8. Rožanski izobraževalni teden uspešno poteka

S predstavo igralske skupine SPD „Zarja“ iz Železne Kaple so prejšnjo soboto v dvorani pri Tišlarju v Šentjanžu v Rožu odprli letošnji 8. Rožanski izobraževalni teden. Kapelška igralska skupina je v Šentjanžu uprizorila znano igrano „Mladost pred sodiščem“, s katero je gostovala že na številnih odrih Koroške.

V imenu prirediteljev 8. Rožanskega izobraževalnega tedna je goste in občinstvo pozdravil prof. Štefan Pinter, ki je s tem otvoril široko zasnovano izobraževalno prireditev Roža. Občinstvo je igro Kapelčanov sprejelo z velikim navdušenjem in goste nagradilo s primernim aplavzom.

Izmed prireditev, ki so potekale v tekočem tednu, na tem mestu širše obravnavamo predavanje dr. Nenninga v Šentjakobu v Rožu, medtem ko bomo o ostalih prireditvah poročali po zaključku 8. Rožanskega izobraževalnega tedna.

V nedeljo zvečer je v šentjakobškem kulturnem domu predaval znani avstrijski publicist in prijatelj koroških Slovencev dr. dr. Gün-

ther Nenning in s tem izpolnil lanskoletno obljubo, da bo obiskal Slovence v Šentjakobu. Ker se toliko sliši o novem gibanju zelenih, je dr. dr. Nenning namerno provokativno narezal temo „Zeleni — fašisti, demokrati ali sanjači?“ Dr. Nenning kot socialist seveda ni delal reklame za zelene, tudi celovečerna prireditev v kulturnem domu ni imela značaj kakšne predvolilne propagande, kar so nekateri domnevali, da bo.

Živahne diskusije smo lahko razvili, da imamo koroški Slovenci kot manjšina podobne poglede kot zeleni; da smo nezadovoljni z obstoječimi strukturami v deželi in državi ter da je v vsakem brez razlike nekaj zelenega, ker se čutimo ogrožene od smoga industrije itd. To zeleno gibanje gre skozi vse stranke in pomeni rojevanje nove družbene zavesti.

Ko je v okviru diskusije prišlo do očitkov, da se v občini zapostavlja Slovence, so prizadeti očitali diskutantom, da so se oddaljili od teme, kar pa je dr. Nenning ovrgel, češ da smo sredi nje, ker je glavni argument zelenih nezadovoljstvo. V teku diskusije je dr. Nenning obsojal tudi takoimenovano Abstimmungsdemokracijo, kar po njegovem že pomeni, da je nekaj narobe. Probleme je treba reševati v dialogih, ne pa z glasovanjem, kjer manjšine nimajo nikdar šanse, da bi uspele, ker so vedno preglasovane od večine. Alternativno gibanje vzbuja tudi pri koroških Slovincih vedno več simpatij, ker se zavzema za uveljavitev pravic manjšin v Avstriji. Predavatelj dr. Nenninga je uvodoma predstavil in pozdravil šentjakobski prosvetaš dr. Franci Serajnik. On je bil tudi tisti, ki je navezal stike z referentom in vodil diskusijo, ki je bila kljub brisantnosti zelo konstruktivna.

Tretja prireditev 8. Rožanskega izobraževalnega tedna je bila v torek 8. marca v gostilni pri Kosi na Ravnah pri Rožku. Tam je dvorni svetnik dr. Pavle Zablatnik predaval o domačih šegah in navadah v vigrednem času. Temu vzporedno

je v farnem domu v Svečah potekalo predavanje dvornega svetnika dr. Pavla Apovnika. Predavatelj je govoril o dvojezičnosti na uradih. V sredo 9. marca je dr. Franc Wutti v Bilčovsu predaval o možnostih družinskega načrtovanja, referent je svoje predavanje popestril z diapozitivi, sinoči pa je pri Mežnarju v Kotmari vasi dr. Anton Feinig predaval o domačih hišnih in ledinskih imenih, medtem ko je dr. Augustin Malle pri Bundru v Borovljah predaval o poizkusih organiziranega delavskega gibanja v Rožu.

Vsa predavanja so bila razmerno dobro obiskana in so gotovo zajela tisti krog ljudi, ki jih je problematika o katerih so razpravljali referenti zanimala. Na tem mestu pa še posebej opozarjamo na prireditev, ki bodo potekale danes in jutri, ko bo v okviru 8. Rožanskega izobraževalnega tedna na sporedu podijska diskusija o dvojezičnosti v otroških vrtcih, v ljudski šoli na Bistrici v Rožu; na nastop Lenčke Kupper, ki bo v stari šoli v Bilčovsu skupno pela in igrala z otroci in starši ter na večer domačih jedi pri Adamu v Svečah, kjer bo na sporedu tudi glasba in petje. To pa bo tudi zaključna prireditev 8. Rožanskega izobraževalnega tedna.

Slovenska kmečka zveza vabi na strokovno predavanje „Aktualna vprašanja s področja kmečkega socialnega zavarovanja“ v četrtek 17. 3. 1983, ob 19. uri v gostilni Greiner - Štekl v Globasnici. Predavatelj: dir. Helmut Stingl - Socialna zavarovalnica za kmete.

Slovenska študijska knjižnica skupno s SPD Radiše in Slovenskim šolskim društvom vabi na srečanje z ilustratorjem Božom Kosom in pisateljem Tonetom Pavčkom, v četrtek 17. 3. 1983 ob 15. uri v kulturnem domu na Radišah in ob 18.30 uri v Dijaškem domu (Tarviserstr. 16) v Celovcu.

ALI ŽE VESTE...

da je v Kortah kratek čas (od julija do 10. septembra 1916) živel slovenski pisatelj Franc Ksaver Meško (1874—1964). Da je v času plebiscita služboval kot župnik v Mariji na Zilji, ni kaj novega, da pa je bil tudi v Kortah, je pa manj znano.

F. K. Meško o tistem času v Kortah piše takole: „Da ne bi bil Avstriji nevaren, sem bil med prvo svetovno vojno nekaj časa konfiniran v Kortah, tri ure nad Jezerskim. Pa sva si vsak večer rekla z visokim Obirjem — „lahko noč!“ Ko se je svital dan, pa: „dobro jutro!“ Hrano sem dobival od kmeta Pristovnika ob cerkvi. Ker pa so sami trpeli tedaj pomanjkanje, zlasti moke, sem čez dva meseca šel spet od tam, čeprav je bilo v tisti samotni prijetno in sem mnogo bral in pisal.“

Pozdrav in blagoslov vsem mašnikom, cerkovnikom in drugim! Prijalo je Bogu, da se je nas usmilil in našo dušo potegnili iz teme. Človeku ni dobro biti samemu, in spričo skrivnega razodenja božjega smo spoznali, naj se tudi mašnikom, če sami žele tako, ne krati pravica, da bi bili deležni dobrot, ki izvirajo človeštvu iz tega, da je Gospod neba in zemlje Adamu dal tovarišico, rožnato Evo. Mi, višji vaš pastir in kralj, nečemo se podvreči temu dekretu. Vsakdo izmed vas, bratje, izprašaj si vest, in če mu ni živeti, kakor je živel sv. apostol Pavel, dovoljujemo mu, da si izbere družico, dasi je iz rodu Benjaminovega!

Tako je ukazano! Tako je zapisano! Jutri, v dan blaženega Antona od Kala, zglašajo se vsakdo pred našim obličjem, da mu dodelimo posebno privolitve in ga odvezemo pregrehe in zlobe!

Tudi to je ukazano!
Dano v imenu blaženega Antona od Kala, po njega smrti leta 1992.

Martinus,
archiepiscopus et rex.

Napočil je drugi dan. Nadškof Martinus je zopet sedel na svojem prestolu v bleščeči dvorani. Danes ni bilo niti proštov niti kanonikov. Sam je bil na zlatem stolu in tam v kotu pri mizi je tičal nadvikarij Gregorij, da bi zapisal vse, kar bi se pripetilo pri današnjem sprejemu. Tudi meni se je dovolilo, da sem bil deležen tega sprejema. Pri oknu sem stal in zrl na škofijske vrtove, kjer se je izlivalo sončnih žarkov zlato po cvetočih gredah in zelenih tratinah in kjer se je tedaj zopet izprehajala zorna kneginja Marija, krasna in mila kakor dan mlade pomladi. Toda moral sem ostati tukaj in gledati veli in dolgočasni obraz nadškofa Martina, ko je dremal na prestolu svojem.

Zveza koroških partizanov vabi na potovanje z udobnim Sienčniko-
vim avtobusom

SKOZI JUGOSLAVIJO, BOLGARIJO, TURČIJO IN GRČIJO

Predviden je sledeč spored:

1. dan, 5. 5. 83. Pliberk—Celovec—Ljubelj—Ljubljana—Zagreb—Novska—Jasenovac—Slavonski Brod—Beograd.
2. dan, 6. 5. 83. Beograd—Niš—Dimitrovgrad, meja Sofija—Plovdiv.
3. dan, 7. 5. 83. Plovdiv—Svilengrad—turška meja—Odrin—Istanbul (Carigrad).
4. dan, 8. 5. 83. Celodnevni ogled carigrajskih znamenitosti.
5. dan, 9. 5. 83. Dopoldne nadaljevanje ogledov, popoldne prosto.
6. dan, 10. 5. 83. Istanbul — vožnja po mostu preko Bospora v azijsko Turčijo — ob Marmarskem morju preko Burse v Kanakale pri Dardanelah.
7. dan, 11. 5. 83. Vožnja do Troje in ogled slovitih izkopanin — Kanakale, s trajektom preko dardanelske ožine v evropsko Turčijo—Kesan—Ipsala—grška meja—Kavalla—Solun.
8. dan, 12. 5. 83. Solun—Gevgelija—jugoslovanska meja—Stobi, ogled izkopanin — Skopje.
9. dan, 13. 5. 83. Skopje—Kosovo polje—Kosovska Mitrovica—Čačak—Titovo Užice.
10. dan, 14. 5. 83. Titovo Užice—Sarajevo—Travnik—Jajce—Banja Luka.
11. dan, 15. 5. 83. Banja Luka—Okučani—Zagreb—Maribor—Pliberk—Celovec.

Cena potovanja je S 5.500.— na bazi polpenziona — prenočišče v dvoposteljnih hotelskih sobah, zajtrk in večerja. Prijave pisмено na Zvezo koroških partizanov, 9020 Celovec, Gasometergasse 10, ali po telefonu, dopoldne (0 42 22) 51 37 52, popoldne 59 37 74.

Za organizacijo potovanja
Janez Weiss l. r.

Senčni kraj pri Pliberku

Bolj redko se oglašamo iz našega kraja in tudi tokratna novica ni čisto nova, vendar je vredna, da o njej napišemo nekaj vrstic. Že kraj sam pove svoje, da živimo v nekakšni senci, in morda je to krivo, da se bolj počasi prebujamo in oglašamo.

Pred nedavnim je Sukova mati vsa skromna in tiha praznovala svoj 80. jubilej. Kljub visokim letom je ta dan praznovala kot vsak drugi dan pri delu in v skrbeh za domačo družino. Njena življenjska pot v metrih je prav gotovo mnogo daljša, kot če bi premerili našo zemeljsko oblo tja in nazaj, vendar ta prehojena pot je v večji meri bila prehojena od Suka do Pliberka in nazaj. Kljub težkemu delu na kmetiji, sta s pokojnim možem Janezom vedno našla še kakšne urice časa, da sta v Pliberku obiskala naše prireditev. Posebno rada pa je hodila in to seveda peš ob nedeljah in praznikih v Pliberk v cerkev, kjer je kot verna žena iskala novih moči in tolažbe.

V teh dolgih letih njenega življenja, ki nikakor niso bila leta od-

dih, je Skukova mati mojstrsko prestala. Kot skromna, dobra in razgledana slovenska koroška mati, svojih skrbi in tegob — zlasti zadnje vojne — ni obešala na veliki zvon, pa čeprav je tu šlo za velike stvari, ko je podpirala lačne borbe za svobodo. Hudo ji je bilo tudi, ko so utihnili libuški zvonovi in našli svoje mesto na „gmajni“. Vse te tegobe je znala, vsaj na zunaj ravnodušno prenašati, kajti njen obraz je bil vedno nasmejan in prijazen.

S svojim že pokojnim možem sta znala preudarno skrbeti za Skukovo domačijo, tako da je danes na zaviljivi višini. Svoje otroke je vzgajala z veliko skrbjo in ljubeznijo v zavedne člane naše slovenske narodne skupnosti, zato smo ji iz vsega srca hvaležni.

Skukovi mami, ki na lepi Skukovi domačiji uživa svojo življenjsko jesen, želimo, da bi bila zdrava in srečna in še dolgo med nami ter da bi jo današnje mlade matere jemale za zgled kot pravo, skromno koroško slovensko mater.

ikej

IVAN TAVČAR

17

4000

ČASU PRIMERNA POVEST IZ PRIHODNIJH DOB
(Po vzorih dr. Ničmaha napisal dr. Nevésekdo)

„Kako to? Za Boga, kako to?“

„Zapovedano mi je, razodeti ti resnico od obličja do obličja. Tuje uho ne sme čuti mojih besed!“

Takoj izpregovori nadškof Martinus: „Ves dvor odstopi! Komur je ljubo življenje, odstopi! Na najkruतेjšo jezo našo, odstopi!“

Zaječalo je deset proštov in štiristo kanonikov. In strupeni pogledi so se bliskali po meni, ko je njih zbor zapuščal svetlo dvorano. Dolgo dolgo sva se razgovarjala z nadškofom, vendar tuje uho ni čulo, kar sva govorila. Končno se mi je odkazalo bogato stanovanje v škofijskem dvorcu, in moj strežnik, profesor z vseučilišča Svetega Simplicija, smel se je utaboriti v škofijski kuhinji, kjer je pomival skledice in krožnike, kjer se mu je pa tudi godilo tako dobro kakor še nikdar v življenju.

Tisto popoldne so grmeli topovi z mestnega ozidja, in z nešteti zvonikov so zapeli nebrojni zvonovi. Po ulicah so begali tekači, kurirji in trobentači, nabijali na stene in razglašali nastopni

Dekret nadškofa Martina.

Mi, Martinus, po apostolskega sedeža in po milosti božji nadškof te provincije, ukazujemo in hočemo, da bodi tako!

Šolska torbica

Janezek je stopil v kuhinjo, mama pa je takoj opazila, da je brez torbice.

„Janezek, kje imaš torbico?“ ga je vprašala.

Janezek se je zbegano ozrl na roke, toda torbice ni bilo.

Mama ga je vprašala:

„Je nisi mogoče pozabil v razredu?“

„Ne, vzel sem jo, v desnico sem jo vzel. To vem...“

„Kje si jo potem izgubil, Janezek? Spomni se vendar!“

Toda naj je mama še toliko spraševala o tem, kje je izgubil torbico, ni mogla od Janezka prav nič izvedeti.

Tačas pa je Janezkova torbica zaman iskala svojega gospodarja! Kajti, ko se je podil za otroki, je nevede odvrnil torbico na pot Ob vodi. Torbica ga je sicer poklicala, toda Janezek je ni več slišal.

Mimo je prišla postarana ženica. Skoraj bi se bila spotaknila ob torbico, ki je ležala na sredi ceste. Nato je pobrala in prelistala čitanko in zvezke.

„Le kateri učenček jo je izgubil,“ je mrmljala predse.

Pregledala je še enkrat ovitke, a kaj ko prvošolček ni privoščil ne zvezkom, ne knjigi in ne puščici svojega imena! Pogledala je okrog sebe za otroki, a ko ni nikogar uzrla, je šla dalje in vzela izgubljen šolsko torbico s seboj.

Ustavila se je na prvem križišču. Kmalu so se po cesti pripodili šolarji. Ženica jih je ustavila in jih vprašala, če vedo, čigava je torbica. Otroci pa, ki so hodili že v višje razrede, so pogledali v torbico, prelistali prvi zvezek, ki jim je prišel pod roke, se namrdnili in odgovorili:

„Moja ni!“

„Moja ni!“ Prvošolček jo je izgubil...“

Ženica je spoznala, da na tem oglu ne bo nikoli dočakala otroka, ki je izgubil torbico.

Šla je dalje. Prišla je do trga Križem-kražem. Ljudje so tekali po pločnikih za svojimi opravki. Ustavila je moža z očali na nosu in s sivo brado, mu pokazala torbico in ga vprašala, ali morda on ne ve, kdo jo je izgubil. Mož z očali na nosu je res prebrskal torbico, a ji je, potem ko je videl za kaj gre, sitno odgovoril:

„Kaj pa naj jaz vem, čigava je. Moji otroci so že na univerzi...“

„Ze, ze,“ je rekla ženica „toda tudi ta učenček jo moro dobiti, pa čeprav je samo prvošolček.“

Toda moža z očali na nosu in s sivo brado že ni bilo nikjer več. Izgubil se je med pi-

PAMETNE MISLI

- Vol se veže za rogove, a človek za jezik.
- Kakor pridobljeno, tako izgubljeno.
- Kolo zgodovine se ne da ustaviti niti obrniti nazaj.
- Z izgubo časti človek veliko izgubi.
- Kdor hoče žeti, mora tudi sejati.
- Denar ceniš šele tedaj, ko si ga izposojaš.
- Darila ljudje pozabijo, dobrote nikdar.
- Nihče ne ljubi domovine zato, ker je velika, temveč zato, ker je njegova.
- Grehi staršev se maščujejo nad otroci.
- Humor je rešilni pas v reki življenja.
- Dvema pastirjema volk laže ovco ukrade kot enemu.
- Lastna hvala se pod mizo valja.
- Pohlep je koren vsega zla.
- Narejenost je smešna, naravnost pa lepa.
- Ljubezen je kot zahajajoče sonce: ko je najlepše, zaide.
- S slogo rastejo male stvari, a z neslogo propadajo velike.
- Toliko si star, kolikor se počutiš.

Nekoč sta se srečala medved in lisica. Šla sta v gozd po hrano, ker sta bila zelo lačna. Hodila in hodila sta tri dni in tri noči, zgubila sta se in ničesar nista našla. Nazadnje sta zagledala lučko in ko sta prišla bliže, sta videla, da je tam hišica. Ko prideta do hišice, potrkata na vrata. Gospodinja jima odpre in se medveda zelo ustraši.

„Ti me boš pa še pojedel!“ zakliče.

„O ne, saj vas ne bom pojedel!“ pravi medved, „samo noter naju spustite. Zebe naju.“

Gospodinja pa pravi: „Kam te bomo pa dali, ko si tako velik?“

Medved prositi: „Kar v sobi bo-

ste malo slamice nastlali, tam bova spala.“

Pa so jima res slamice nastlali, gospodinja jima je pa še kavico

in vsega izliže. Se vrne na svojo slamico in zaspi. Ponoči se ji med iz gobčka cedi.

Zjutraj vstane gospodinja in gre

O medvedu in lisici

skuhalo in kruhka nadrobila. Potem sta šla spat.

Medved je hitro zaspal, lisica pa ne. Čakala je, da bi šla gospodinja spat. Ko je bilo vse tiho, vstane lisica, gre v kuhinjo in išče, če bi bilo tam kaj za jesti — pa nič ne najde. Gre v shrambo in tam za vrati najde lonec meda

nekaž v shrambo iskat. Pogleda za vrata in vidi prazen lonec meda. Gre v sobo in reče: „Kdo je pojedel med?“

Lisica se takoj oglasi: „Medved!“

Medved pravi: „Jaz že ne!“

Pravi lisica: „Medved ga je, medved!“

Krovci

Polž pokriva hiško, žaba mu pomaga, pišče z belo miško brž opeko zлага.

Pot jim s čela lije, komaj se zasvita; ko se sonce skrrije, hiška je pokrita.

na miličniško postajo, kakor vse reči, ki jih je našel v službi? Ne, ne, saj otrok še ne ve, kje je miličniška postaja!

Lahko pa jo odnese na radijsko postajo. Domislil se je radijskih objav. Napovedovalec v radiu bo pozival starše in otroke zaradi izgubljene šolske torbice in otrok, ki jo je izgubil, bo priteknel in bo še danes lahko napisal domačo nalogo. Tako je odnesel torbico na radijsko postajo.

Janezek, mama in sestra so razločno slišali med objavami: „pozor, pozor! Stara ženica je našla Ob vodi torbico prvošolčka brez kakršnegakoli imena...“

Vsi so se oddahnili.

Janezek pa je še isti večer napisal svoje ime na najdeno čitanko, puščico in zvezke.

Branka Jurca

In srečni nadvikarij Gregorij zapiše srečnega srca, da sme biti deležen dobrot najnovejšega presvetlega dekreta. Tedaj vstopi strežnik in naznani nadškofu, da prosijo prevzvišeni prošnje, ali bi smeli pred obličje svojega škofa in vladarja.

„Vseh deset proštev?“ zaječi stari nadškof.

„Vseh!“

Vstopilo je vseh deset proštev, in razvrstili so se pred prestolom svojega nadškofa, prav tako, kakor se zbero lastovice na jesenski veji, ko se odpravljajo na sončni jug.

„Kakšna je želja tvoja, prijatelj in prošť Ambrozij?“ S tresočim glasom je govoril nadškof te besede. Takrat pa so se pozlačeni stropovi velikanske dvorane razkrojili pred pogledom moje duše, in hipoma se ji je razgrnilo zeleno zračno morje, sezajoče daleč tja do modrih vrhov orjaškega Himalaja. In staremu Himalaju na ledeni glavi si sedel še vedno v nebeškem svojem svitu, veličastni angel Azrael! In zornožareče peruti si razprostiral v sinji zrak, da moje človeško oko niti ni moglo ugledati krajev, kamor sta v tistem trenutku sezala rdeča meča svojih ramen! Angel Gospodov pa je upiral biserno oko na starega nadškofa in prošť njegove, zbrane kakor jesenske lastovke okrog svetlega prestola. In vsaka črta se je gibala božjemu angelu na večnem obrazu, in pristen nebeški nasmeh je pregel na vsako ostrost z njega. Azrael, poslanec Gospodov, smejal se je, in njegov nasmeh je šinil kakor gorka južna sapica stari zemlji po otrpli pršini, in v pozni jeseni je zavcvetela livada, pognalo sleherno drevo!

„Kakšna je želja tvoja, prijatelj in prošť Ambrozij?“

Stari prošť skloni svoje telo in izpregovori sladko:

„Prihajamo čestitat tvojim svetlosti in visokosti!“

„Čestitat?“ začudi se nadškof, „in na čem?“

„Na modrosti tvoje svetlosti in visokosti!“

„Kako se kaže ta modrost?“

„V najnovejšem presvetlem dekretu!“

„Tudi vi se divite temu dekretu?“ zaihti sivi nadškof.

„Divimo se mu in povzdiguemo ga do neba, cel-sissime!“

„Vi vsi se hočete poprijeti dobrot tega dekreta?“

„Deset nas je tukaj proštev,“ zaihti Ambrozij, „in vsi smo, razsvetljeni po blaženem Antonu od Kala, sklenili soglasno, da se poprimemo teh dobrot.“

Nadškof stisne roko v pest in izpregovori osorno: „Za Boga! Natura non dedit!“

„Kaj?“ in že se hoče razvneti priletni gospod, ako bi se ne spomnil še v pravem hipu, da stoji pred višjim pastirjem svojim. Pobožno vdano zavije oči proti nebu in reče ponižno: „Dedit! Dedit!“

Prav tako so govorili licemerci devetnajstega stoletja, zavijajoč oči, zmeraj Boga noseč na jeziku in grešeč za slehernim plotom, če je ravno prilika nanesla!

Vladika se nekaj časa zamisli, da pomiri valove svoje jeze, ki mu pljuskajo po razburjeni duši.

„Odstopite vsi!“ izpregovori končno, „in služabnik Gregorij, zapiši, kakšno družico si izbere vsakdo proštev naših. Nadškofjo svojo odločbo sklenemo in izrečemo pozneje!“

Deset proštev obkoli nadvikarija Gregorija; ta pa zapiše imena izvoljenk, katere so bile namenjene za emonske prošťje.

Vtem vstopi zopet sluga in naznani, da si želi štiristo kanonikov pred škofa svojega.

„Vseh štiristo!“ zaječi nadškof Martinus.

„Vseh!“

Res prikoraka v dvorano polnoštevilna tolpa rdečih kanonikov. Tako se usipljejo pred vladiko svojega, kakor

se usiplje zreli sad z drenovega drevesa, če ga otreseš v pozni jeseni.

Izbrali so si svojega govornika, gospoda rdečih, zarlitih lic in okroglega trebuha. Vso noč je koval primeren ogovor; čuda torej ni, da mu teče sedaj beseda kakor med. Najprej blagoslavlja sebe in ves kapitelj „strožje observancije“, da so po božji milosti ućakali najnovejšega presvetlega dekreta. Zahvalja višjega pastirja za milosti in dobrote, katere odsevajo iz tega dekreta. Na dolgo in široko razklada, kako je nekje v stari knjigi iztaknil izrek, da podpira gospodinja hiši tri ogle, mož pa samo enega. Bistroumno, kakor je bilo dano gospodu rdečih lic in okroglega trebuha, dokazuje, da je omenjeni izrek pristno zlato, ki bodi čislano tudi v sedanjih dobah. Prestopivši na podrobnosti, našteva opravila, bremeneča sleherno korarsko hišo. Koliko je treba pometati, beliti, čistiti, umivati, prišivati gumbov, pospravljati, in vse to dan za dnevom! Koliko se pogubi, koliko pokrade! Kako vse drugače bode, če se dobi gospodinja, ki bode hiši podpirala tri ogale in katero bodo s hišo družile marsikatero dobrosti. Nato prestopi na vzvišeno stališče ter hvali Boga in škofa, da se mašnikom sedaj godi tako dobro. Dokazuje pa zopet toli bistroumno kakor po navadi, da so bili nekajkrat krutnejši časi, ko so mučili in morili Gospodove služabnice. Živo popisuje pošlašalec, kako je bilo tedaj, ko so barbari pribili svetega Petra na križ in obglavili svetega Pavla. Govorili o preprosti dušah, docela prepričani, da se takšni časi ne morejo več vrniti. Govornik pa razklada jako ognjevit, da žive mašniki sedaj še srečno in mirno, da se pa lahko čez noč izpremeni razmerje, da se vzpneto barbarstvo in liberalstvo do nekdanje mogočnosti svoje.

(Dalje v prihodnji številki)

Občni zbor SPD „Srce“ v Dobrli vasi

Jedro kulturnega delovanja slovenskega prosvetnega društva „Srce“ v Dobrli vasi je brez dvoma istoimenski mešani zbor, je na zadnjem občnem zboru 27. februarja, povedal predsednik Martin Wastl. Dobroslski prosvetaši, katerih društvo obsega 103 člane, so se zbrali, da bi ocenili delovanje zadnjih dveh let in izvolili odbor za prihodnje delovno dobo.

V minulem obdobju je društvo zaznamovalo precejšnje uspehe. Prireditve za domačine in turiste v samostanu in delovanje zbora stojijo tukaj na prvem mestu. Delovanje zbora pa je obsegalo tudi nastop v Zvezni republiki Nemčiji (Gütersloh), sodeloval je z „Grenzlandchor“-om iz Podkloštra na prireditvi „Dežela ob Dravi“ in v Tinjah je zapel zveznemu predsedniku Kirchschlägerju. Hitro pa je zboru uspelo napolniti vrzel, ki je nastala, ko je jeseni 1982 zbor zapustil Albin Krajnc. Na pevskem srečanju „Od Pliberka do Traberka“ je

zbor zapel že pod novim dirigentom iz Prevalj, Marjanom Berložnikom.

Kot je povedal tajnik društva, Martin Pandel, je bilo v obdobju zadnjih dveh let 14 igralskih nastopov, 37 koncertov, 5 predavanj, 10 folklornih nastopov in 3 družabne prireditve. Žal je društvo pred pol letom bilo prisiljeno opustiti folklorno dejavnost. Prepozno so se začeli zanimati za naraščaj, ki bi nadomestil tiste, ki so šli študirat.

Predsednik društva je povedal, da se je v zadnjem času zboljšal odnos do večinskega naroda, zabol pa je, da je ta korak še majhen, ki bo postal večji, če ga bi napravila tudi nasprotna stran. V živahni diskusiji je bilo veliko govora tudi o pomenu uporabe slovenskega jezika v javnosti, in ugotovljeno, da v trgovinah nekateri res samozavestno uporabljajo svoj materin jezik, na občini pa se žal malokrat uporablja slovenščina, tukaj so še barriere.

Občni zbor je izvolil sledeči društveni odbor: Martin Wastl (predsednik), Franc Boschitz (podpredsednik), Martin Pandel (tajnik), Jozef Hašej (namestnik tajnika), Micka Hašej (blagajničarka), Jozef Prunč (nam. blagajničarke) v razširjenem odboru pa je še 5 odbornikov.

Novemu odboru sta želela mnogo uspeha tudi še Nužej Tolmajer (KKZ) ter Janko Malle za Slovensko prosvetno zvezo. V razgovoru je Janko Malle zagotovil društvu „Srce“ tudi vso podporo SPZ pri urejanju nove društvene knjižnice.

vaditi predvsem nove pesmi. Ko je spoznal kvaliteto posameznih glasov, se je sporazumno s pevci odločil, da bo v program vzel tudi zahtevne pesmi. Ker pa je zbor, po dogovoru, moral nastopiti na vsakoletni prireditvi „Od Pliberka do Traberka“, je za vaje bilo le še malo časa. Novi pevovodja je kljub temu, v tem kratkem času zbor naučil šest novih pesmi.

Z občudovanja vredno vneto je torej za torkom vodil svoje pevke in pevce, katerih je od vaj do vaj bilo več. To dokazuje, da je pevce znal navezati nase, da je v zboru znal ustvariti vzdušje, da so pevci z veseljem prihajali na vaje. Z občudovanja vredno vztrajnostjo so tudi pevci in pevke, tako stari kot novi člani zbora, vestno prihajali na vaje. Niso jih mogle zadržati čabe cestne razmere zimskega časa in tudi ne boleznij — gripa. Čista ljubezen do slovenske pesmi je bila tista gonilna sila za to občudovanja vredno požrtvovalnost. Pri takšnem delu tudi uspehi ni mogel izostati.

Prišel je 19. februar, dan prvega nastopa v Črnečah pri Dravogradu. Pri krasnem zimskem popoldanskem vremenu se je napolnila kar dosti prostorna prireditvena dvorana. Stir je preizkušeni moški zbori iz okolice Dravograda ter naš razširjeni mešani zbor pod vodstvom novega pevovodja Marjana Berložnika, so čakali na svoj prvi nastop.

Kot prvi je nastopil mešani zbor „Srce“ iz Dobrle vasi (...), ki je navdušil poslušalce. Led je bil prebit.

Na poti proti Pliberku je pevovodja, zadovoljen s prvim nastopom, zboru povedal mnenje žirije, ji je zbere ocenjevala. Naš zbor je dobro ocenila, nakazala pa je tudi na kaj je pri posameznih glasovih treba polagati še posebno pozornost.

Tako pripravljen je mešani zbor „Srce“ zvečer nastopil še v Pliberku. V nabito polni dvorani pri „Schwarzlhu“ so se na oder vrstili preizkušeni moški zbor „Podjuna“ in naš zbor. Samozavestno so se naši pevci vrstili na oder in kot prvo zapeli neko šaljivko „Moja žena v sveto gre“. Uspelo jim je, pesem spraviti v pravo melodiko, da se je glas prepletal z glasom. Viharno odobravanje vse dvorane jim je bilo plačilo. Tudi pri drugi pesmi „Barčica“ smo čutili plavanje ladje in enak aplavz jim je bil gotov. Tudi ostali dve pesmi „Ta drumelca“ in „Kiša pada“ sta bili zapeti v zadovoljstvo vsega občinstva. Tako se je naš prvi nastop iztekel s polnim zadovoljstvom pevovodje, pevcev in predvsem občinstva.

Potrebna je solidarnost kadar gre za usodo ljudi

Usoda pliberške pivovarne pri Štihu slej ko prej razburja duhove in prizadete povsem upravičeno vznemirja dejstvo, da namerava podjetje Göss proizvodnjo tukaj ukiniti. Gre vendar za ukinjanje delovnih mest v kraju, ki je že tako v slabih pogojih glede zaposlovanja domačih ljudi — odpust pa ne prizadene le delavcev samih, marveč v polni meri tudi njihove družine.

Tako je razumljivo, da so s prizadetimi delavci solidarni vsi od občine preko Enotne liste do vseh ostalih strank. Ravno ta enotna solidarnost pa je za Pliberk pravzaprav nekaj novega — saj ni bilo vedno tako. To smo občutili zlasti vsi tisti, ki smo morali zaradi zaostalosti naših krajev leto za letom in dan za dnevom iskati delo drugod, pa se nihče ni solidarno spomnil teh večnih popotnikov. Naspotno, dogajalo se je, da so mnogi izmed tistih, ki se sedaj trkajo na solidarna prsa in zagotavljajo svojo povezanost s pivovarniški delavci, prav tako „angažirano“ nasprotovali naselitvi podružnice Govenja v pliberški občini. Takrat so bili „solidarni“ proti takim načrtom in s tem proti tistim, ki smo se morali voziti na delo drugam ter smo težko čakali, da dobimo zaposlitev doma, v bližini svojih družin. Bilo je nerazumljivo in do kolegov nesolidarno, ko so se po-

stavili proti nam odnosno proti novim delovnim mestom.

Takšno dvomljivo „solidarnost“ so pred leti pokazali celo tudi nekateri delavci pliberške pivovarne, ko je šlo za obstoj in bodočnost tovarne celuloze na Reberci. Slepo so sledili nacionalističnim bujskačem in demonstriali proti „slovenizaciji“ tovarne. Nihče pa ni pomislil, da je tudi tedaj šlo za delavce, za njihova delovna mesta in njihove družine; tudi takrat bi bila potrebna solidarnost vseh, pa naj je eden Slovenec in drugi Nemec.

Na vse to spominjam samo zaradi tega, ker nekateri zgodovino radi pozabljajo — pa vendar že star pregovor uči, da tisti, ki drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. Želel bi samo, da sedanja lepa in potrebna solidarnost s pliberško pivovarno in njenimi delavci ne bi ostala „muha enodnevnica“. Bati se je namreč, da bodo take solidarnostne akcije v bodoče potrebne še večkrat, ko bo šlo za usodo še drugih podjetij in za obranitev delovnih mest. Kajti v vsakem takem primeru gre za ljudi in ne samo za pivo, kakor pravi geslo pliberških pivovarniških delavcev: „I kämpf um mei Bier“.

Sicer pa je na tej stvari pozitivno predvsem spoznanje, da se tudi v Pliberku časi spreminjajo in z njimi ljudje!
L. K.

Oddam brezplačno majhno, opremljeno in urejeno stanovanje v bližnji okolici Celovca za nekoga (tudi zakonski par), ki bi pomagal pri gospodinjskih opravilih.

Ponudbe po telefonu (0 42 22 39 27 72) ali pisмено na uredništvo Slovenskega vestnika.

Pohvala mešanemu pevskemu zboru „Srce“

Že v poročilu o občnem zboru Slovenskega prosvetnega društva „Srce“ v Dobrli vasi smo zapisali, da je mešani pevski zbor jedro njegovega delovanja. Ze prejšnji teden nam je dr. Luka Sienčnik v vzpodbudo tega zbora poslal dopis, iz katerega danes objavljamo nekaj odlomkov. Ob pliberški prireditvi „Od Pliberka do Traberka“ pa smo vam zbor predstavili pred kratkim tudi že v sliki.

„Dosedanji naš zbor je pod vodstvom Albina Krajnc brez dvoma dosegel priznanja vredno kvaliteto višino. S svojim mehkim načinom podajanja je znal ogreti poslušalce...“

Prilike pa so prinesle, da smo v pozni jezeni lanskega leta v osebi Marjana Berložnika dobili novega pevovodjo. Ker ima vsak pevovodja svoj način podajanja, se je novi pevovodja odločil, da bo z zborom začel

1. koroško mirovno srečanje

v soboto in nedeljo 12. in 13. marca 1983 na celovski univerzi.

- V soboto ob 14.00 pričetek ter delo v trinajstih skupinah; zvečer ob 20.00 mirovna prireditve.
- V nedeljo ob 8.30 mirovna molitev (Neptunweg 12). Poročila delovnih skupin ob 9.30. Ob 12.00 plenum.

Delovne skupine:
nevarnost jedrske vojne
vojaška industrija, eksport orožja, preusmeritev produkcije narodnosni konflikti ter sporazumevanje med narodi
antifašizem in mirovno gibanje
aktivno nenasilje
vzgoja k miru v šolah, v družinah in v mladinskih skupinah
socialna obramba, civilna služba, zvezna vojska, celotna deželna obramba
varstvo okolja, jedrska energija in mirovno gibanje
Prireditelj: Kärntner Friedensinitiative - Koroška mirovna iniciativa

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 11. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Kraj živali — tiger — 11.10 Roke gor, mojster pride — 11.30 Avstrija II — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Halo Spencer! — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Primer za dva — 21.15 Moderna revija — 21.20 Šport in reklama — 22.50 Poročila.

SOBOTA, 12. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.30 Francoščina — 10.25 Ruščina — 10.35 Mi — 11.05 Dopoldanski koncert — 12.00 Nočni studio — 13.00 Uredništvo — 15.35 Iluzija — 17.00 Kdo rokodelci z nami? — 17.30 Zgodbe o delfinu — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrad — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Igra, veselje in prominenca pri Joachimu Fuchsbergerju — 22.05 Šport — 22.25 Silvie Vartan — 23.25 Poročila.

NEDELJA, 15. 3.: 11.00 Ura tiska — 12.00 Vedno ta televizija... — 15.10 Skrivnost Monte Krista — 16.45 Mojster Eden in njegov Pumuckl — 17.10 Dan in Peter — 17.15 Tehnika za otroke — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Avstrijska ljudska glasba — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Cesar Jožef in hčerka čuvajničarja — 22.00 Šport — 22.20 Poročila.

Ponedeljek, 14. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Prosim k mizi — 10.00 Šolska TV — 10.30 Iluzija — 11.55 Cirкус na ledu — 12.25 Portret avstrijskega glasbenika — Josef Matthias Hauer — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.35 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nevarnosti — 17.40 Luna, luna, luna — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Fauna canadiensis — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.10 Profesionalci — 22.00 Šport — 22.30 Poročila.

TOREK, 15. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Prosim k mizi — 10.00 Šolska TV — 10.30 Iluzija — 11.55 Cirкус na ledu — 12.25 Portret avstrijskega glasbenika — Josef Matthias Hauer — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.35 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nevarnosti — 17.40 Luna, luna, luna — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Fauna canadiensis — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.10 Profesionalci — 22.00 Šport — 22.30 Poročila.

predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Vse hrepenenje tega sveta — 12.00 Moja priljubljena zgodba — 12.10 Ponedeljski šport — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Drzno blaze avanture Dicka Turpina — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prednost — 21.05 Teleobjektiv — 21.50 Ukradeni poljubi — 23.20 Poročila.

SREDA, 16. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.25 Skrivnost Monte Krista — 12.10 Prednost — 13.00 Uredništvo — 17.00 Ubogi cirkuški direktor — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Policijska direkcija I — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kriminalka — 21.40 Novo od večeraj — 22.25 Poročila.

ČETRTEK, 17. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Kriminalka — 11.55 Zivalske zgodbe — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nevarnosti — 17.30 Mini-kini — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 TV kuhinja — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kamar pade ljubezen — 21.15 Dvomi nad vsem — 22.30 Šport — 23.20 Poročila.

NEDELJA, 13. 3.: 13.00 Športno popoldne — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Vse hrepenenje tega sveta — 21.45 Uporniki iz Liang Shan Po-a — 22.30 Mala nočna glasba — 23.45 Sto mojstrastrov — 23.50 Poročila.

PONEDELJEK, 14. 3.: 18.00 Perspektive — 18.30 Proti vetru — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zdravnik in ljube živali — 21.10 Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal — 21.50 Deset pred deseto — 22.25 Roma — 0.20 Poročila.

TOREK, 15. 3.: 17.45 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 Proti vetru — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dunaj in njegova glasba v anekdotah — 21.05 Dallas — 21.50 Deset pred deseto — 22.25 Klub 2 in poročila.

SREDA, 16. 3.: 16.45 Iz parlamenta — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Proti vetru — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ljubite klasiko? — 21.20 Kako varna je bodočnost naše preteklosti? — 21.50 Deset pred deseto — 22.25 Zadnja luknja — 23.55 Poročila.

ČETRTEK, 17. 3.: 16.30 Iz parlamenta — 17.45 Šolska TV — 18.00 Po Avstriji — 18.30 Kaj naj počnemo z njim? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 In dvanašt bo ena — 21.55 Deset pred deseto — 22.25 Klub 2 in poročila.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 11. 3.: 8.55 TV v šoli 17.25 Poročila — 17.30 Čez tri gore: Stara gorenska ohcel — 17.55 Arabela — 18.25 Obzornik — 18.40 Pred izbira poklica — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.10 Vreme — 20.15 Bolnišnica na koncu mesta — 21.10 Zrcalo tedna — 21.30 Nekdo od zgoraj me ljubi — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 12. 3.: 8.00 Poročila — 8.05 Zvernice iz Rezije — 8.25 Ciciban, dober dan — 8.40 Mali odred — 9.10 Arabela — 9.40 Vesolje — 10.40 Bistre vode: Una — 11.05 Naši olimpijci: Hokejisti — 11.45 Kulturne diagonele — 12.30 Ljudje in zemlja — 13.30 Poročila — 14.55 Nogomet Dinamo (Vinkov-

ci) : Radnički, prenos — 16.50 Risanka — 16.55 Poročila — 17.00 P3 v košarki (play off) — 18.30 Galaktika — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.5 Vreme — 20.00 Sodobna TV križanka — 21.30 Cerromaior — 22. Poročila.

NEDELJA, 15. 3.: 9.25 Poročila — 9.30 Živ žav, otroška matineja — 10.10 Alpska saga, avstrijska nadaljevanka — 11.40 625 — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 15.05 San Remo '83, nastop italijanskih pevcev — 16.00 Poročila — 16.05 Zgodilo se je neke noči — 17.55 Naš kraj: Pišce — 18.10 Športna poročila — 18.25 Slovenci v zamejstvu — 18.55 Ne prezrite — 19.10 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.23 TV in radio nocoj — 19.25 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Mrtvi se ne vračajo — 21.10 Športni pregled — 21.40 Izvirji — 22.00 Poročila.

PONEDELJEK, 14. 3.: 8.35 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Mali odred — 17.55 Sodobna medicina — 18.25 Obzornik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Diči, diči, diča... — 21.05 Studio 2 — 22.30 Poročila.

TOREK, 15. 3.: 9.05 TV v šoli — 17.30 Poročila — 17.35 Zvernice iz Rezije — 17.55 Nacionalni folklorni ansambel Vezuzele — 18.25 Pomurski obzornik — 18.40 Mali svet — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Mladost Karla Marxa — 21.05 Skupno — 21.50 V znamenju.

SREDA, 16. 3.: 9.25 TV v šoli — 17.05 Poročila — 17.10 Pedenjžep: Narodne z Laskom in Milanom — 17.35 Mladji virtuozji — 17.55 Naša pesem '82: Trbovljanski in pljuški pevci — 18.25 Severna primorski obzornik — 18.40 Mostovi — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Neporočena ženska — 21.00 V znamenju.

ČETRTEK, 17. 3.: 9.05 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Vesolje — 18.25 Podravske obzornik — 18.40 Obramba in samozščita — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Tednik — 21.00 Kraj Malhus, opera — 21.25 Okamenela kultura, reportaža iz niza S poti po Indiji — 21.50 V znamenju.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 11. 3.: 14.10 Obzornik — Kar po domače.

SOBOTA, 12. 3.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 15. 3.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 14. 3.: 14.10 Obzornik — Socialistična glasba.

TOREK, 15. 3.: 9.30 Domača zabavna glasba — 14.10 Obzornik — Mladi pojo — Otroci, poslušajte!

SREDA, 16. 3.: 14.10 Obzornik — Ljudske pesmi — Cerkev in svet.

ČETRTEK, 17. 3.: 14.10 Obzornik — Mladinska oddaja — „Pokaži kaj znaš“, mladinska revija SPZ, Velikovec 27. 2. 83.

ZANIMIVE ODDAJE LJUBLJANSKEGA RADIA

● **Torek 15. marca ob 20. uri SLOVENSKA ZEMLJA V PESMI IN BESEDI** — koncert ljudskih pevcev in godcev v Cankarjevem domu. Slišali boste nastop pevcev s Koroškega, Ančke Lazar z Dolenskega, Bizelancev in Rezijank.

● **Petek 18. marca ob 19.45 uri VSA ZEMLJA BO Z NAMI ZAPELA.** Slišali boste pesmi Maksa Pirnika, skladatelja iz vrst ustvarjalcev, ki so v težkih letih osvobodilnega boja in po njem oblikovali svet umetnika, dela izražajo trdo resničnost, ki jim je skladatelj dodal občutje lepote.

Tek v okviru zimskega pohoda „Arihova peč“

Start za tek v okviru zimskega pohoda „Arihova peč“

40 tekačev se je v okviru zimskega pohoda „Arihova peč“ zbralo na Polani. Ob odličnih snežnih razmerah so se na dobro pripravljene 8,5 km dolge proge borili za prvo nagrado, ki jo je prispeval tudi tokrat Slovenski vestnik. Slovenska športna zveza je poskrbela za brezhibno tekmo in že po 27 minutah in 16 sekundah je kot prvi prispel v celj Gabor Mirko iz Slovenije, ki mu je sledil Kolander Rudi iz Maribora, tretji z lanskega teka „Arihova peč“ na 12 km dolgi progi in letošnji zmagovalec malega trnovskega maratona (20 km). Kot najboljši domačin se je uvrstil na desetem Mestu Stanko Mečina, ki je skupaj s Karlijem Krautzerjem in Francijem Gabrielom pripravil tekaško progo. Najboljše uvrščena ženska je bila Antonija Kokalj na 6. mestu. Najboljši pri otrocih je bil Daniel Mešnik, pri ženskah pa Monika Gasser.

Zmagovalec Mirko Gabor je dobil kot prvo nagrado umetniško oblikovano plaketo, ki jo je prispeval Slovenski vestnik.

PREJEMNIKI ZLATE ZNAČKE ZA PETKRATNI POHOD ARIHOVA PEČ

Mežak Slavko, Kranj; Schellander Kristi, Sentjakob v Rožu; Kropivnik Franci, Sele-Kot; Kropivnik Berta, Sele-Kot; Kupper Ančka, Borovlje; Kupper Danilo, Borovlje; Malle Janko, Celovec; Franc Velikogna, Polana na Cerni; Millonig Iva, Celovec; Kölich Zalika, Celovec; Kunčič Mirko, Celovec; Mešnik Hanzi, Gorje; Prušnik Danilo, Ilovje; Pradetto Werner, Celovec; Urbajs Lubo, Zorprace.

Zahomčan P. Erat je koroški prvak

Na 60-metrski skakalnici v Zahomcu se je zadnje nedeljo izkazalo kdo je letošnji koroški prvak v skokih. Prvak je postal Zahomčan Pavel Erat, ki je kot mladinski skakalec prepričljivo pokazal, da mladina prehiteva tudi že člane. Najboljši član Fritz Koch je bil šele na 5. mestu splošne uvrstitve. Erat je tokrat premagal tudi svojega klubskega tovariša, ki je v tej sezoni bil že parkrat boljši od njega. Najboljši Jugoslovian je bil Janez Štiren na 9. mestu. V odsotnosti Hanzija Wallnerja, ki je bil na tekmah v Lahtiju, so njegovi klubski tovariši tudi na tem prvenstvu potrdili vodilno vlogo športnega društva Zahomc med koroškimi skakalci.

Skoki so veljali hkrati tudi za 28. tekmo za Ziljski pokal, zmagovalce Erat pa je imel tudi čast prevzeti za eno leto prehodni Ziljski pokal, katerega nosilec je bil v tem letu Hanzi Wallner.

Dvojica Erat-Wiegele se bo prihodnjo soboto in nedeljo udeležila

svetovnega prvenstva juniorjev v mestu Kuopio na Finskem. Avstrijsko moštvo bo obsegalo 5 ali 6 skakalcev, ki se bodo udeležili posamezne moštvene konkurence na 90-metrski skakalnici.

Rezultati:

Mladina: 1., koroški prvak in zmagovalce Ziljskega pokala Pavel Erat 59/59,5 (235,3), 2. Franci Wiegele (oba Zahomc) 57,5/57,5 (224,5), 3. Harald Arnusch (SV Beljak) 57,5/56,5 (224,2), 7. Norbert Mörtl (Zahomc) 54,5/51 (198,9), 9. Robert Kaiser (Zahomc) 50/52 (195,6), 21. Mihi Truppe (Zahomc) 57,5/48 (165,9).

Juniorji: 1. Manfred Strohmayr (SV Beljak) 53/52,5 (195,4), 2. Walter Schwarz (SZ Vrba) 51,5/54,5 (192,7), 3. Hans Grimschitz (KSG) 52/47 (142,2).

Splošni razred: 1. Fritz Koch (SV Beljak) 55/55 (210,0), 2. Reinhard Schluga (KSG) 50/50 (178,0), 3. Willi Ulbing (SZ Vrba) 48/47,5 (165,4).

Pavel Erat in Franci Wiegele

Rezultati

	čas
1. Gabor Mirko	27.16.03
2. Kolander Rudi	28.10.54
3. Rak Franci	29.40.78
4. Kranjčič Vladko	29.59.05
5. Jesenek Tomaž	29.59.06
6. Kokalj Antonija	31.14.33
7. Marin Igor	32.51.29
8. Jesenek Metka	32.52.29
9. Pogačnik Matija	34.26.67
10. Mečina Stanko	34.57.68
11. Mešnik Hanzi	35.51.28
12. Peterko Jože	37.38.03
13. Fugger Inge	37.46.24
14. Železnik Vekoslav	39.03.20
15. Millonig Hanzi	39.28.05
16. Hribar Simon	39.46.18
17. Černut Alexander	41.06.56
18. Moder Vincencij	42.50.93
19. Černut Gerhard	43.42.02
20. Černut Franc	47.15.54
21. Černut Manfred	47.59.96
22. Wutte Franc	48.26.24
23. Janko Malle	48.45.98
24. Hribar Simona	53.32.34
25. Antonič Hihi	54.02.21
26. Millonig Maja	54.38.81
27. Kranjčič Leopold	55.45.98
28. Hribar Helena	55.49.14
29. Moder Matjaž	57.19.01
30. Fugger Andreas	58.05.79
31. Sekol Karl	1.00.20.15

Otroci (1 krog)

1. Mešnik Daniel	26.59.72
2. Zwitter Martin	26.59.72
3. Gabriel Janko	30.12.80
4. Fugger Rudi	36.04.50
5. Prušnik Tanja	43.36.80
6. Železnik Tjaša	51.36.27

Ženske (1 krog)

1. Gasser Monika	31.14.33
2. Gasser Frida	33.13.13
3. Prušnik Brigitte	39.35.85

W. Furlan zmagovalce Rožanskega pokala

S 4. in zadnjim tekmo so zadnje nedeljo v Podnu končali tekme za Rožanski pokal. V odsotnosti Rudolfa Janacha je med 58 tekači zmagal Walter Furlan, ki je z 90 točkami zmagal tudi Rožanski pokal. Za njim so se uvrstili Michael Melcher (38), Franc Urschitz (32), Willi Tschemernjak (31) in Richard Trampitsch (25). Pri ženskah je zmagala Anneliese Svetina (95) pred Andree Zimma (70).

V zadnjem teku so v posameznih razredih zmagali: Michaela Horvath (dekleta II), Peter Wrolich (fantje I), Joachim Tepan (fantje II), Luise Preschern (šolarke I), Walter Furlan (šolarji I), Hubert Urschitz (šolarji II), Marica Mlečnik (ženske, začetnice), Johann Bürger (moški, začetniki), Franc Urschitz (mladinci), Anneliese Svetina (ženske), Willi Tschemernjak (splošni razred), Walter Furlan (starostni razred I), Hans Pirkner (starostni razred II), Siegi Bernsteiner (starostni razred III).

Lahti: Bulau zmagal

Ravno na domačih skakalnicah se je pretrgala uspešna serija finskega skakalca Nykänena. Na normalni skakalnici v Lahtiju je zadnji petek bil le deveti, na veliki pa na tretjem mestu. Zmagovalec je bil obakrat Kanadčan Horst Bulau, ki se je tudi v svetovnem pokalu že približal vodčemu Nykänenu, tretji je še vedno Kogler. Kogler je bil v obeh tekmah tudi najboljši Avstrijec (dvakrat drugi). Na normalni skakalnici je Wallner za Jugoslovanom Ulago bil kot drugi najboljši Avstrijec na 6. mestu. Na veliki skakalnici pa je dosegel 14. mesto. Tudi v sobotni moštveni konkurenci je bil Hanzi Wallner v zmagovitem avstrijskem moštvu, ki so ga sestavljali poleg njega še Vettori, Schallert in Kogler.

ČESTITAMO

V Strugarju pri Slovenjem Plajberku je pred dnevi obhajal svoj 80. življenjski jubilej in 50-letnico poroke Gregor Obilčnik. Njemu in ženi ob njunem prazniku izrekamo naše iskrene čestitke.

ČESTITAMO

Minulo soboto sta sklenila zakonsko zvezo dr. Dušan Schlapper iz Sentjakoba v Rožu in študentka slavistike Sonja Uršič iz Loč nad Baškim jezerom.

Mlademu zakonskemu paru ob njunem življenjskem dogodku iskreno čestitamo z željo, da bi bila njuna življenjska pot spremljana s srečo in zadovoljstvom.

AULA SLOVENICA

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

Vljudno Vas vabimo na otvoritev razstave fotografij časopisnega fotografa

Joca Žnidaršiča

ki bo v ponedeljek, dne 14. marca 1983 ob 19. uri.

Razstava bo odprta do 25. marca 1983, od ponedeljka do petka, od 13.00 do 17.00 ure.

SAK je bil na pripravah

V nedeljo je zaključilo moštvo Slovenskega atletskega kluba svoje desetdnevne priprave v Lipici (Slovenija) za nogometno prvenstvo, ki se bo začelo konec marca. Pod vodstvom trenerja Avdiča se je udeležilo treninga 18 igralcev, ki so se vsak dan s telovadbo, vajami in s prijateljskimi tekmami pripravljali na novo borbo za točke. Žal se ta teden ni končal brez poškodb, Martin Hobel in Gusti Zablatnik zato nekaj časa ne bosta smela trenirati.

V ostalem pa so te priprave ustvarile pri igralcih SAK pravo osnovo za spomladansko prvenstvo, v katerem hoče klub obdržati še naprej vodilno mesto v vzhodni koroški podligi. V prijateljskih tekmah je moštvo SAK doseglo sledeče rezultate: v treh tekmah je bilo poraženo (proti Taboru 1:4, Iliriji 0:1 in Ljubljani 0:8), v dveh tekmah je moštvo SAK zmagalo: proti Medvodam 5:0 in proti Repnu v Italiji 2:0.

Prispevajmo za gradnjo doma dijaške, študentske in vajiške mladine

„Slovenski vestnik“ je redno poročal o domu, ki ga v Celovcu gradi Slovensko šolsko društvo za dijaško in vajiško mladino ter študente. Ta projekt je trenutno med vsemi slovenskimi na Koroškem po obsegu največji, po namembnosti pa najpomembnejši v našem narodnem življenju. Dom bo služil mladini, ki se v Celovcu šola oziroma usposablja za poklic.

V prepričanju, da je izgradnja tega doma zadeva celotne slovenske narodne skupnosti, je Slovensko šolsko društvo pripravilo akcijo gradbenih kamnov, ki naj prispeva h kritju dela visokih investicijskih stroškov. Ta akcija naj bo tudi nov primer solidarnostne samopomoči, ki se je že tolikokrat pokazala in tudi rodila trajne sadove.

Tudi tokrat objavljamo imena darovalcev in se vsem, imenovanim in tudi neimenovanim, iskreno zahvaljujemo za izkazano pomoč. Obenem pa jih stavimo za zgled vsem drugim, da prav tako po svojih možnostih podprejo naše skupno prizadevanje.

Slovensko šolsko društvo

Za gradnjo doma so prispevali: Koban Tomaž, Kotmara vas, 500 šil.; neimenovano podjetje, 1.000 šil.; dipl.-inž. Franci Einspieler, Podravlje, 600 šil.; neimenovani gojenec, Celovec, 100 šil.; Alojz Perne, St. Veit/Glan, 5.000.; Kupper Milan, prof., Celovec, 200 šil.; neimenovani gojenec, St. Vid v Podjuni, 100 šil.; Apnar Jakob, Železna Kapla, 100 šil.; Domej Teodor, Celovec, 200 šil.; neim. družina, Celovec, 100 šil.; dr. Malle Gustl, Celovec, 200 šil.; Posojilnica Podravlje, namesto venca za Anderwald J., 500 šil.; Kokot Anica, ravn., Celovec, 200 šil.; neim. gojenec, Celovec, 500 šil.; Karničar Toni, Obirsko, 100 šil.; Turk Ferdo, Borovlje, 1.000 šil.; dipl.-trg. Franc Brežjak, Celovec, 100 šil.; Maria Pšajder, St. Janž v Rožu, 200 šil.; Ljud. Andrič, Loče, 500 šil.; dr. Štefan Jelen, Železna Kapla, 500 šil.; družina Opetnik, Pliberk, 100 šil.; Kuežnik Franc, Pliberk, 1.000 šil.; Sinreich Franc, Šmihel pri Pliberku, 50 šil.; dr. Stanislaus Jelen, Celovec, 100 šil.; Slovensko prosvetno društvo Obir, 1.000 šil.